

ПАЖЉИВКОВА ПРАВИЛА У САОБРАЋАЈУ

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Здраво, другари!
Ја сам Пажљивко, имам десет година и
довољно сам велики да идем сам у школу.
У саобраћају се крећем безбедно и пажљиво, па ме
зато и зову Пажљивко. У књизи са мојим правилима
написано је све што треба да знамо о исправном
и безбедном понашању у саобраћају.

Име: _____

Презиме: _____

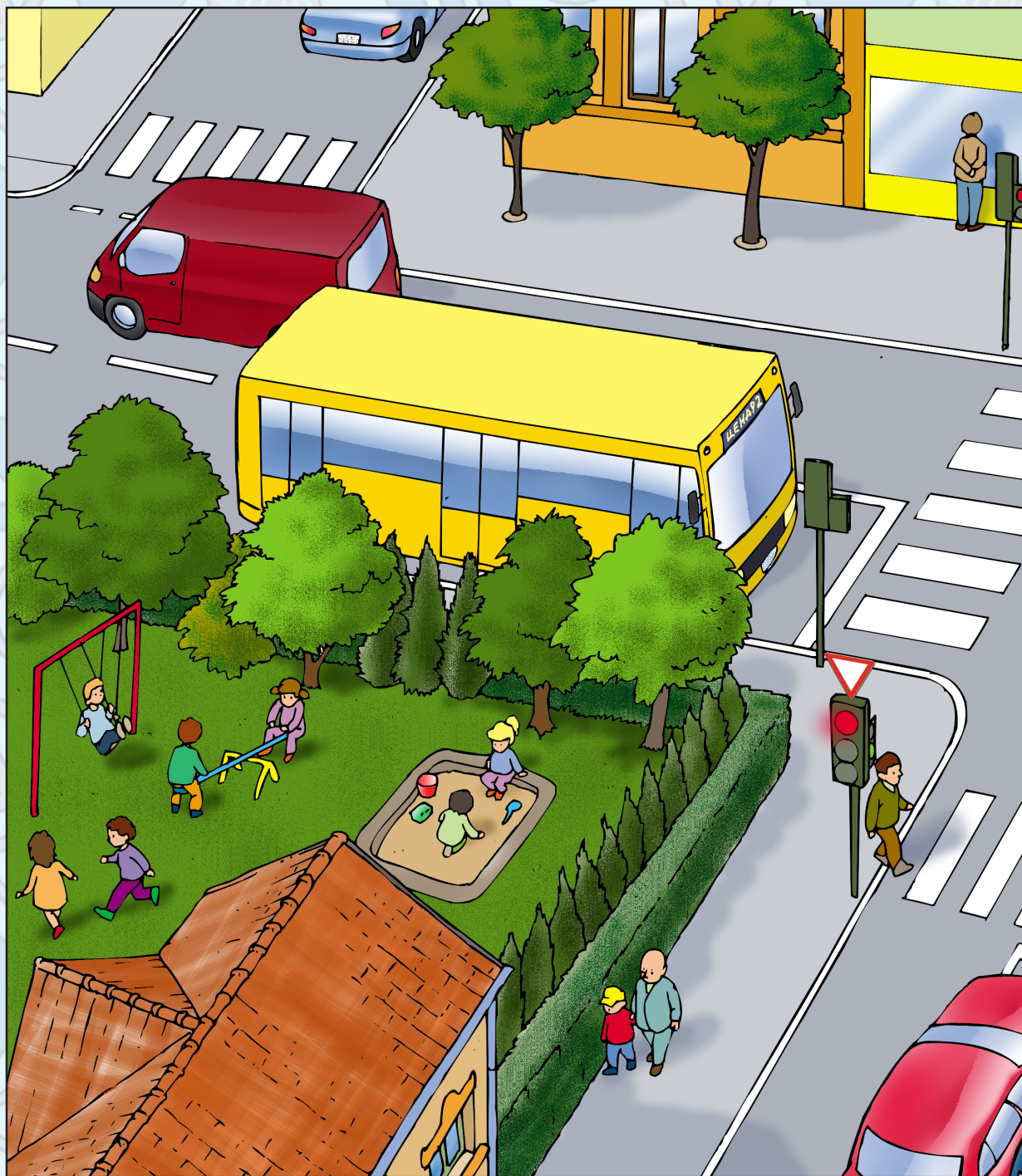
Разред и одељење: _____

Школа: _____

КРЕПКО ТАЖБИВО!

ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ

Друмски саобраћај је кретање у коме учествују пешаци, бицикли, аутомобили, теретна и разна друга возила.

Ми деца у саобраћају учествујемо као пешаци, бициклисти и путници.

КУДА И КАКО СЕ КРЕЋУ ПЕШАЦИ

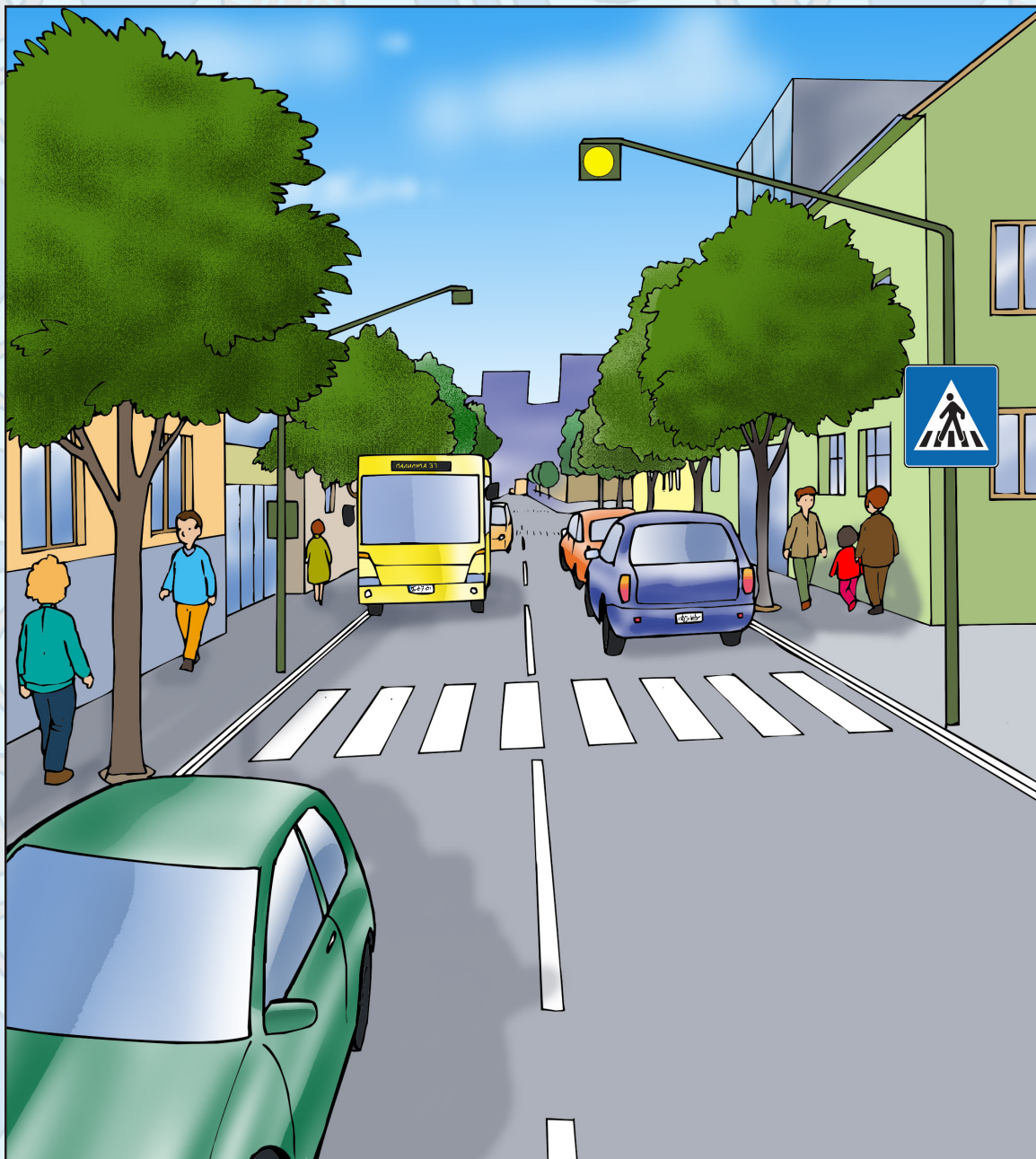

Пешаци увек треба да се крећу тротоаром. На тротоару су пешаци најбезбеднији, зато што возила туда не смеју да се крећу. Увек када идемо тротоаром са неким старијим, треба да га држимо за руку јер смо тако безбеднији.

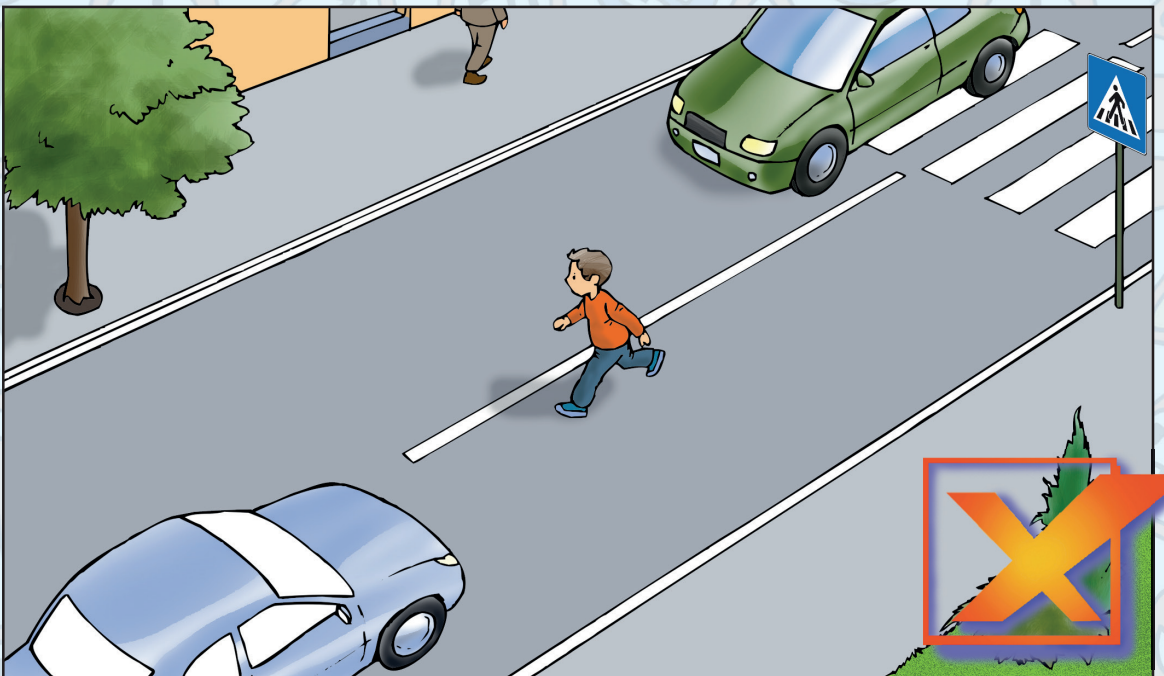
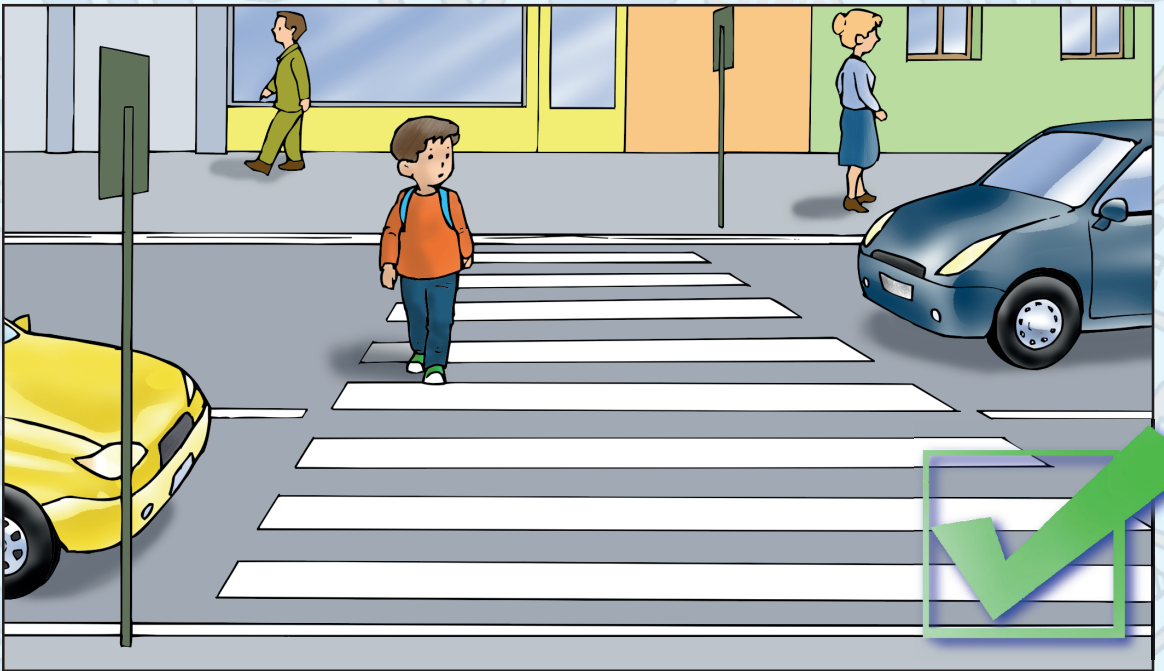

Када ходамо тротоаром, увек треба ићи оном страном која је удаљена од коловоза.

ГДЕ ПРЕЛАЗИМО УЛИЦУ

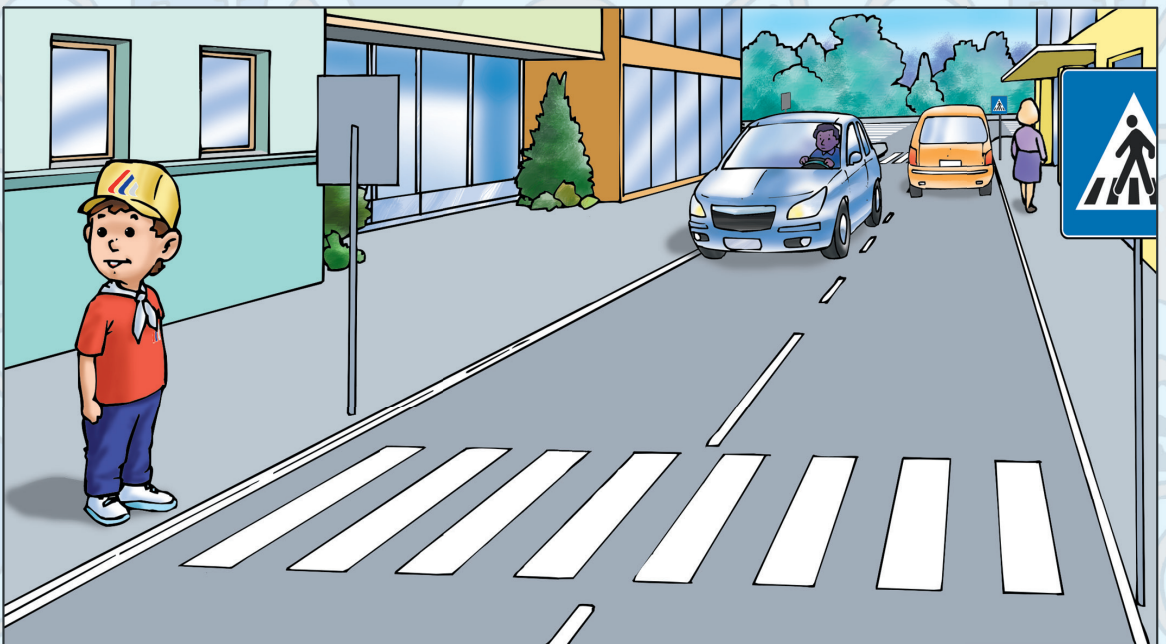
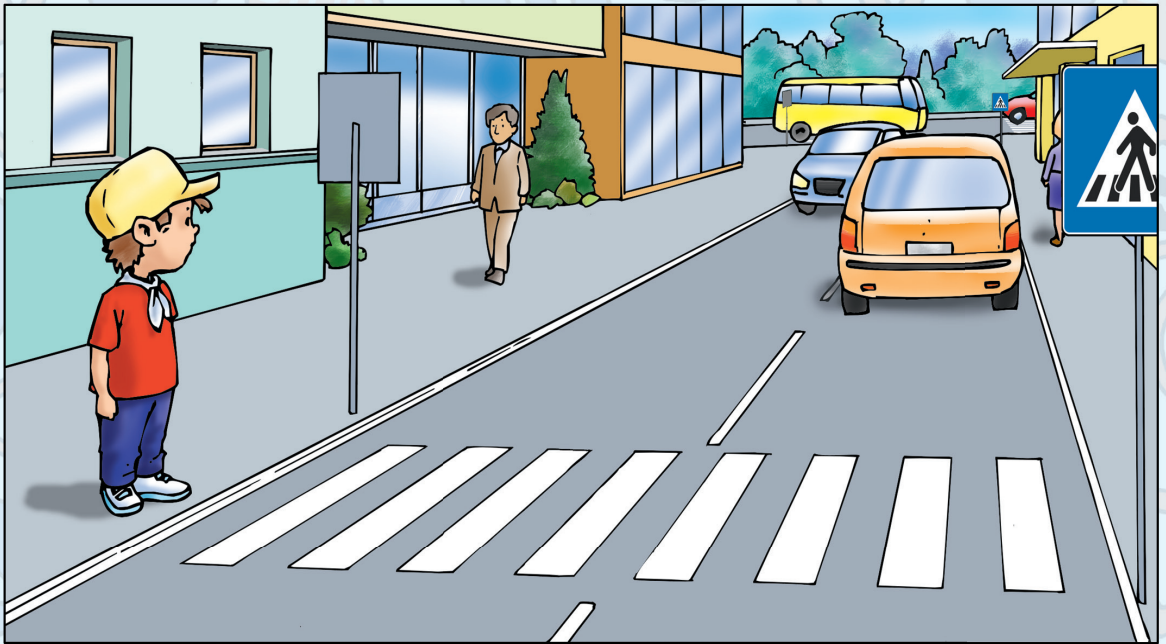

Пешачки прелази су једина места на којима смо да пређемо улицу. Они су обележени широким белим линијама, па се зато и зову „зебре“.

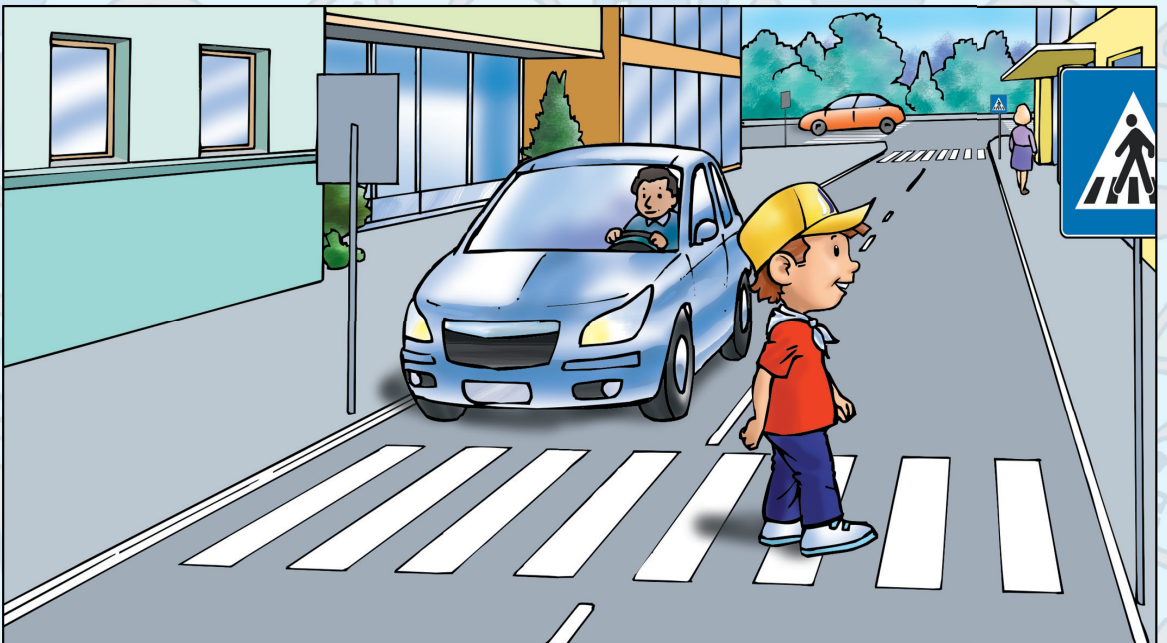
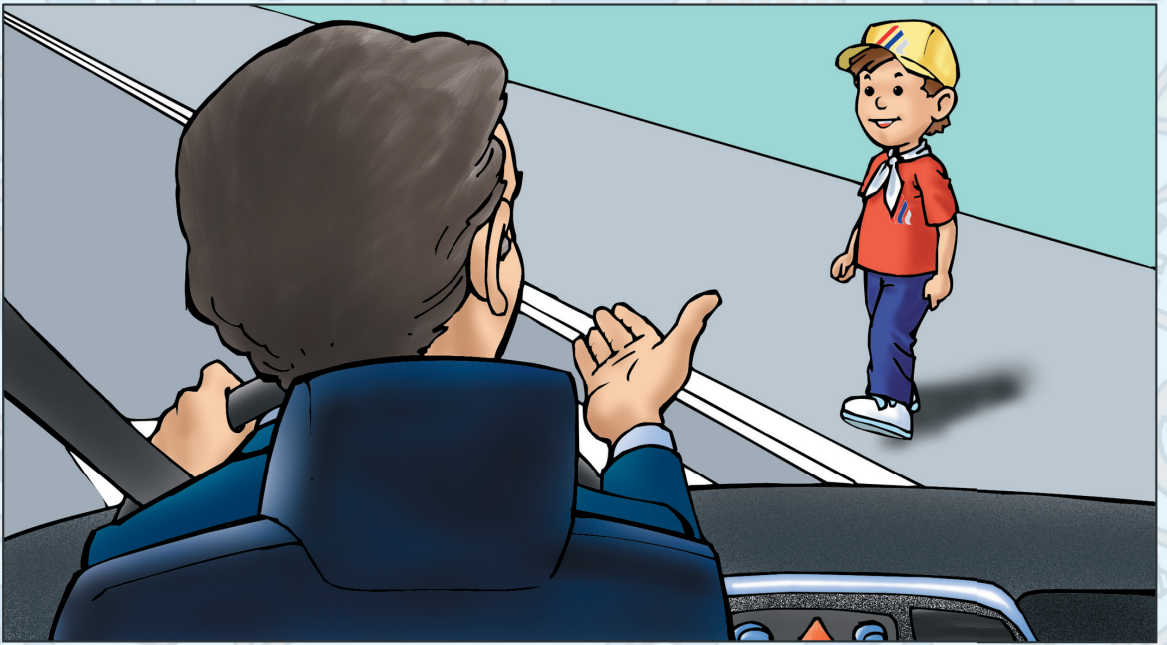

Када прелазимо улицу на пешачком прелазу, то увек морамо да чинимо најкраћим путем, правом линијом и никако поред „зебре”. Улицу никада не смео да прелазимо поред “зебре”.

КАКО СЕ ПРАВИЛНО ПРЕЛАЗИ ПРЕКО УЛИЦЕ

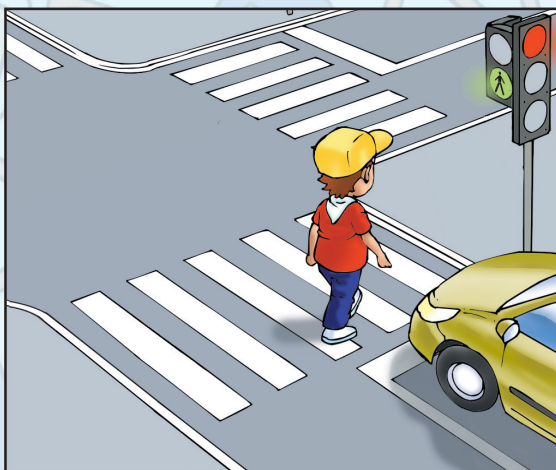
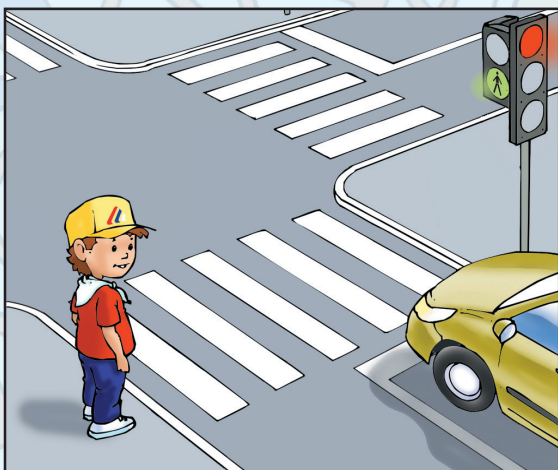
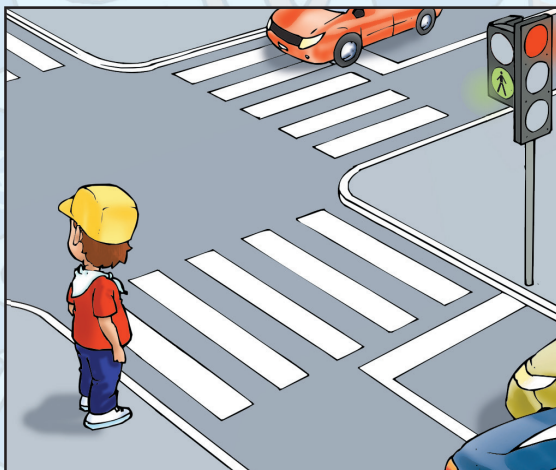
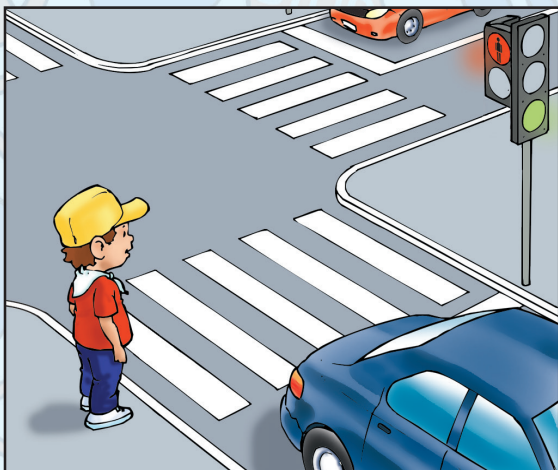

А сада следи оно најважније! Како се правилно и безбедно прелази улица? Прво дођемо до пешачког прелаза, јер смо већ рекли да се улица прелази искључиво на овим местима. Када дођемо до пешачког прелаза, тада... СТАНЕМО. Увек морамо да стојимо мало удаљени од ивице тротоара. Затим погледамо лево, десно, и опет лево и мало ослушнемо да ли се чује приближавање аутомобила. Ако смо се уверили да нема возила, пређемо преко улице.

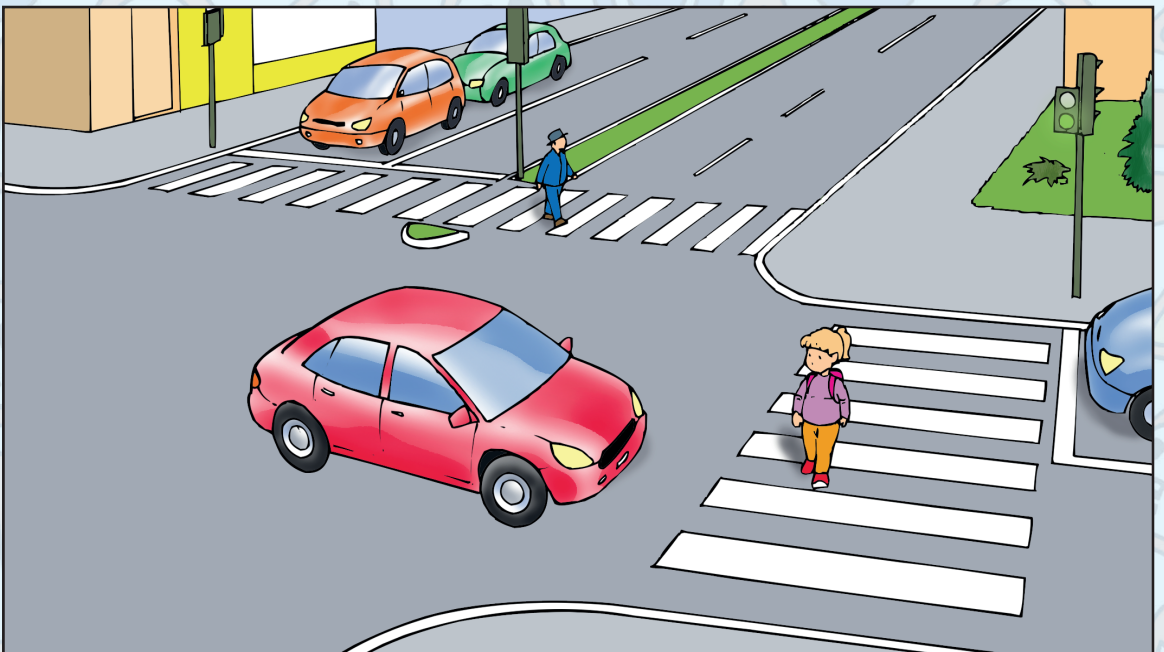
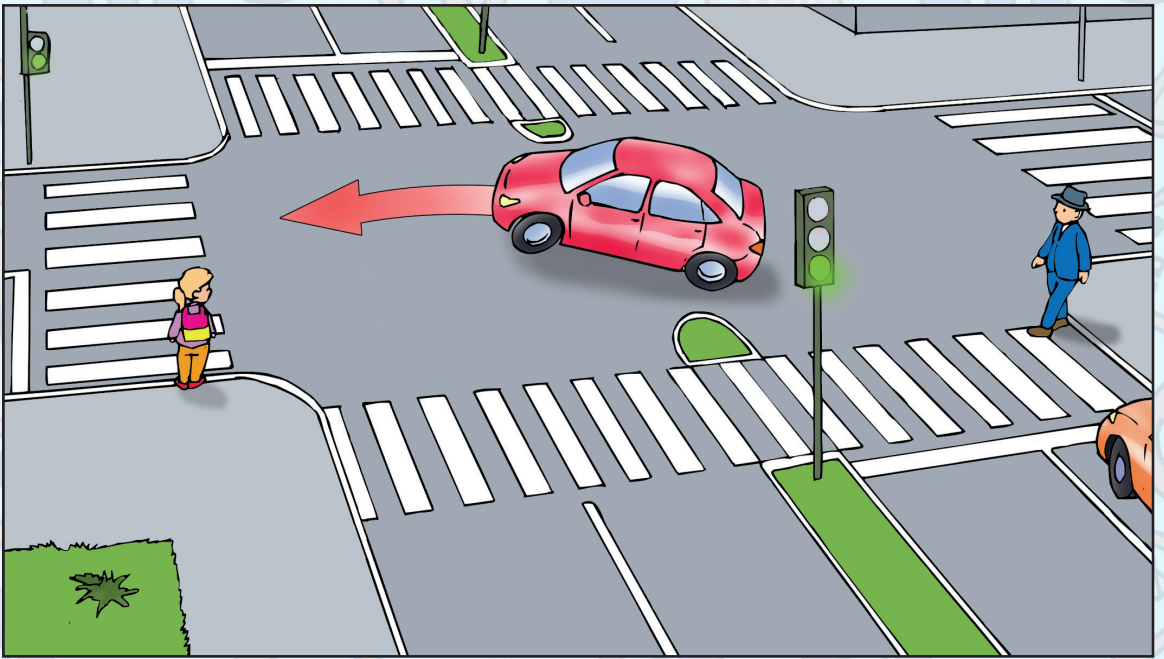

Улицу прелазимо када се уверимо да су се сви аутомобили зауставили и да су нас возачи приметили. Тек када нам возач руком покаже да нас пропушта да пређемо улицу, смемо да кренемо преко пешачког прелаза. Преко „зебре“ се прелазимо нормалном брзином, ни преспоро, ни пребрзо. На средини коловоза, још једном, за сваки случај, погледамо десно. Ово урадимо зато што се, у међувремену, можда појавио неки аутомобил са друге стране.

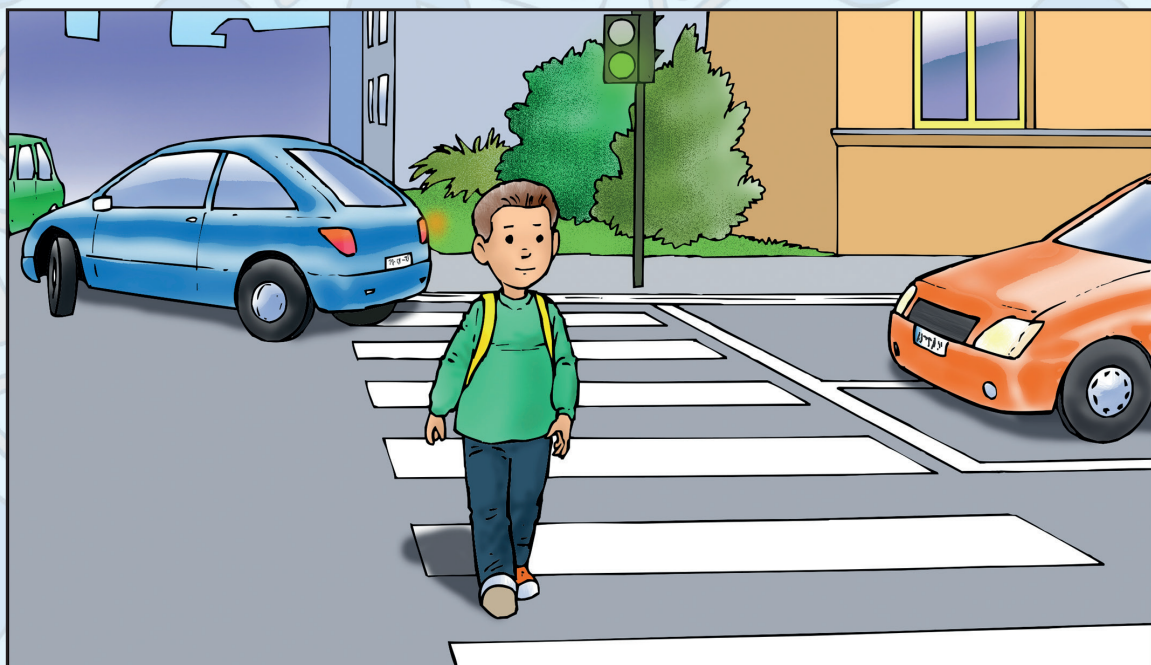
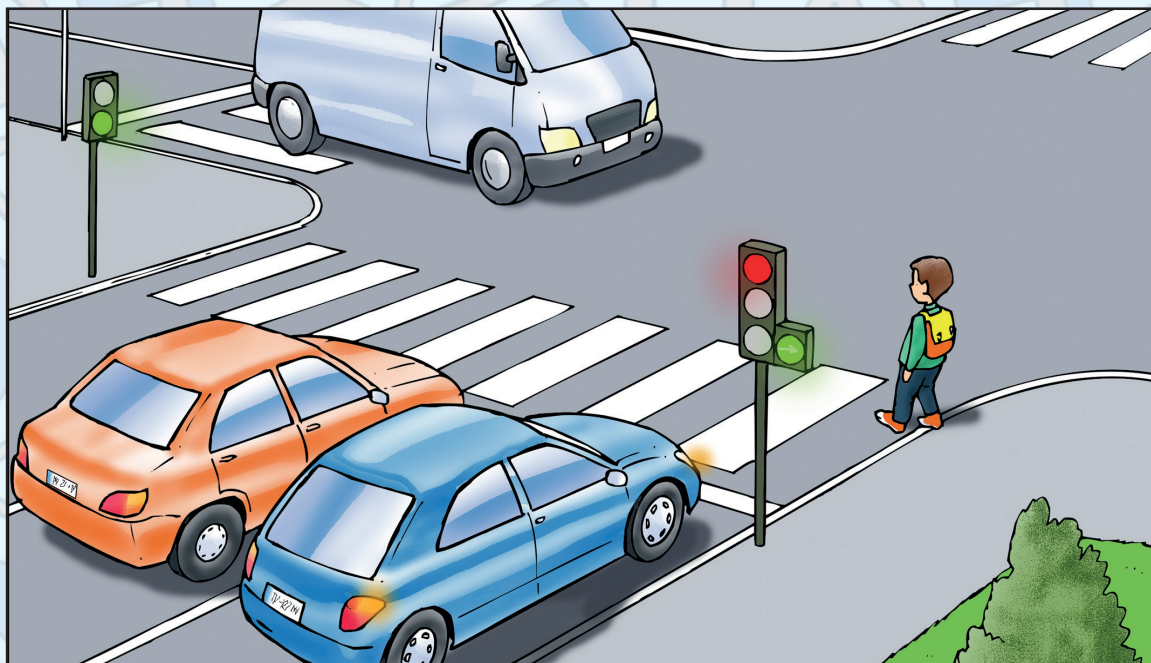
КАКО ПРЕЛАЗИМО УЛИЦУ НА СЕМАФОРУ

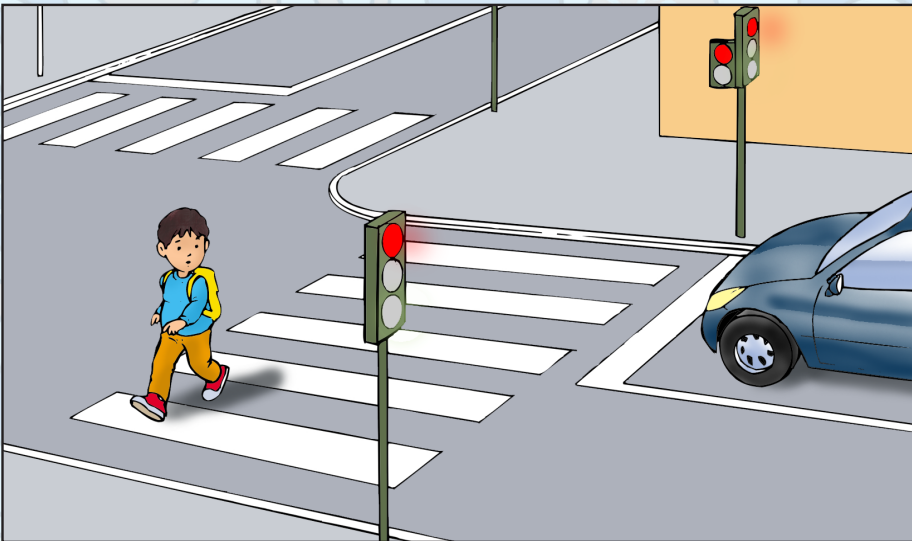
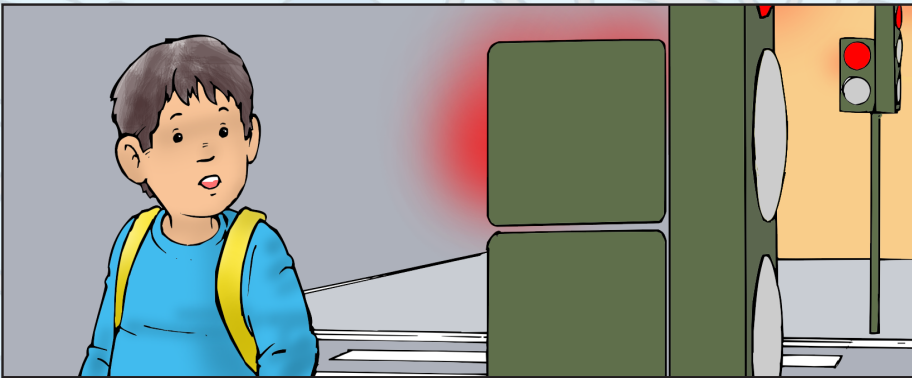
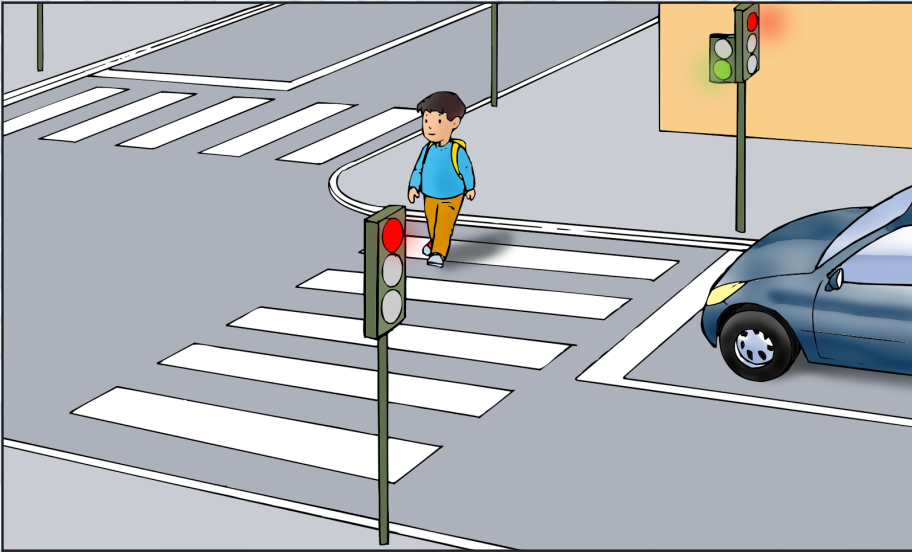
Правила су слична и на раскрсницама које имају семафор. Када је упаљено црвено светло за пешаке, све време мирно и стрпљиво стојим на тротоару чекајући да се упали зелено светло. Када возила стану и упали се зелено светло за пешаке, исто погледам лево, десно, па опет лево и, тек када се уверим да нема возила, кренем преко улице.

Ово је важно, јер понекад када је на семафору зелено светло за пешаке, возила се ипак појаве. То су возила која долазе из суседне улице и којима је дозвољено скретање. У таквим ситуацијама морамо ДОБРО да погледамо и, иако је упаљено зелено светло за пешаке, сачекамо и будемо сигурни да нас је возач који скреће видео и зауставио се испред пешачког прелаза.

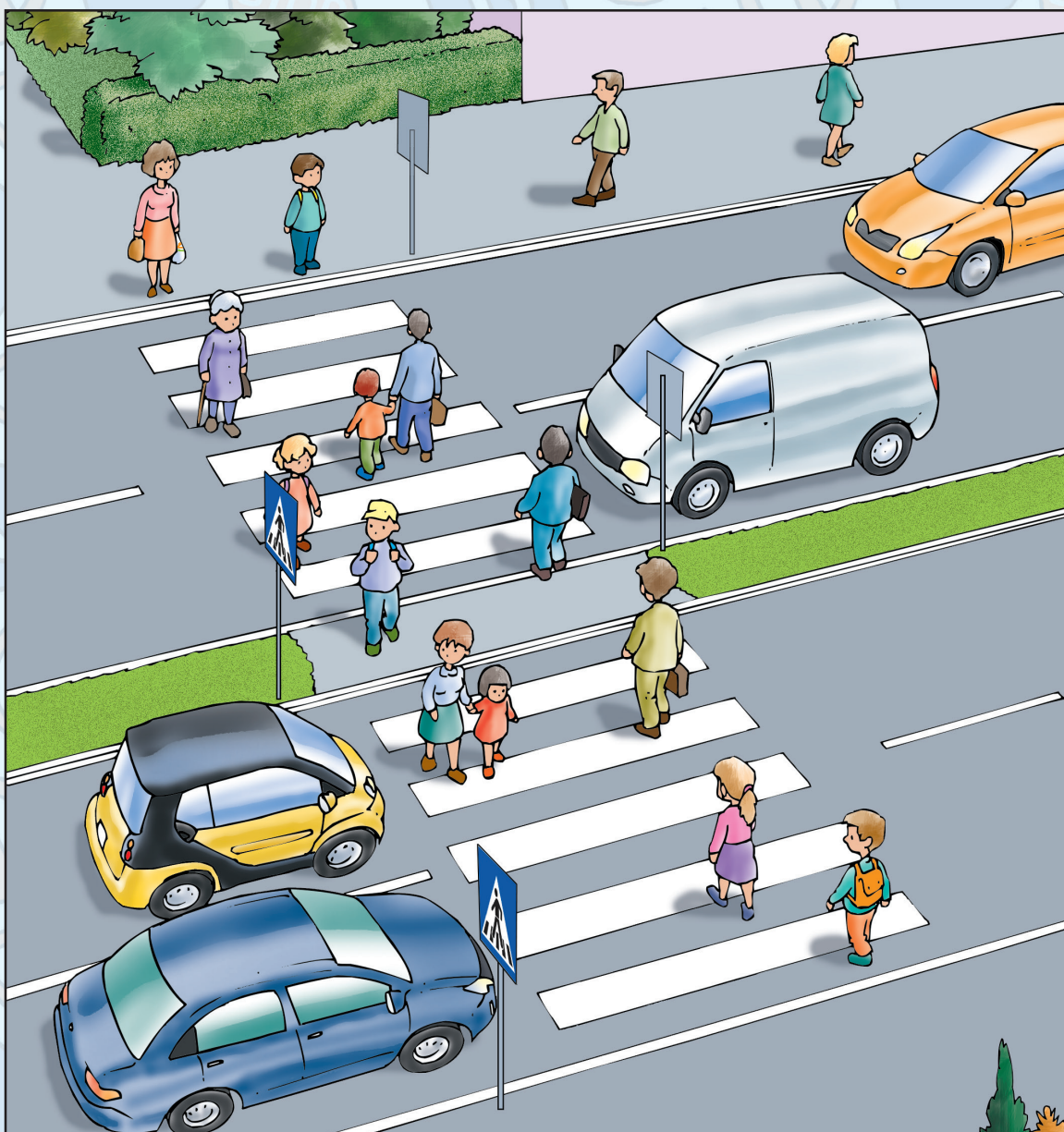

Када је на семафору зелено светло за пешаке, за возила која су у тој улици мора да буде упаљено црвено светло. Ипак, постоје раскрснице на којима аутомобили смеју да скрену десно јер имају једну стрелицу која светли зелено само за њих. Зато је веома важно да увек добро погледамо чак и када је зелено светло за пешаке.

Некада се догоди да се, док прелазимо улицу, на семафору укључи црвено светло за пешаке. Тада не смео да станемо или да се вратимо, већ треба да наставимо мало убрзаним кораком како бисмо што пре прешли преко улице.

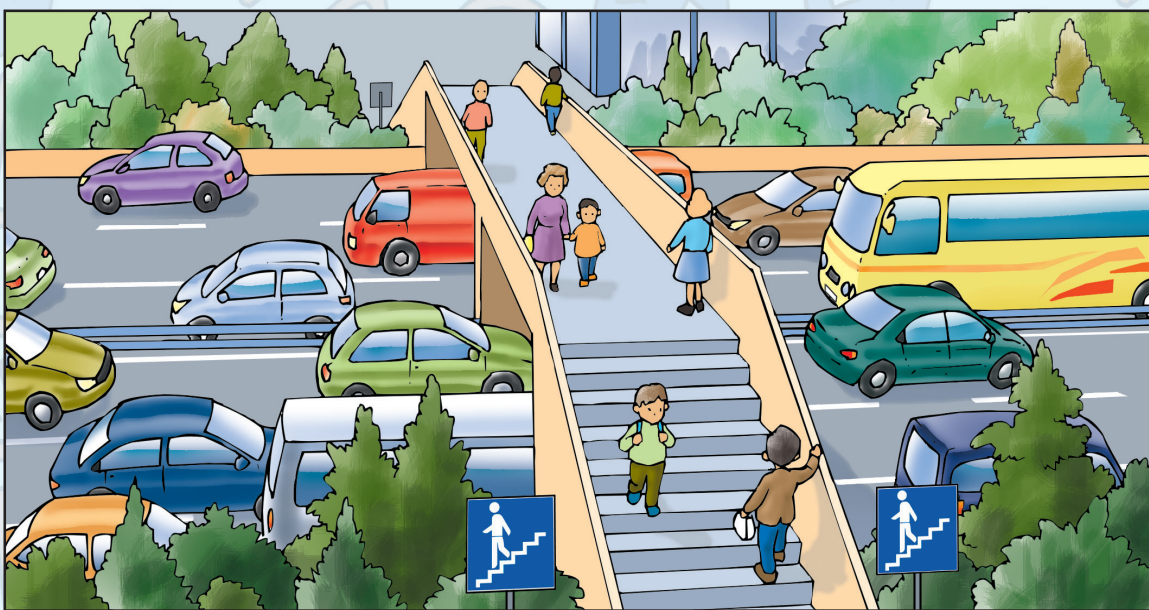
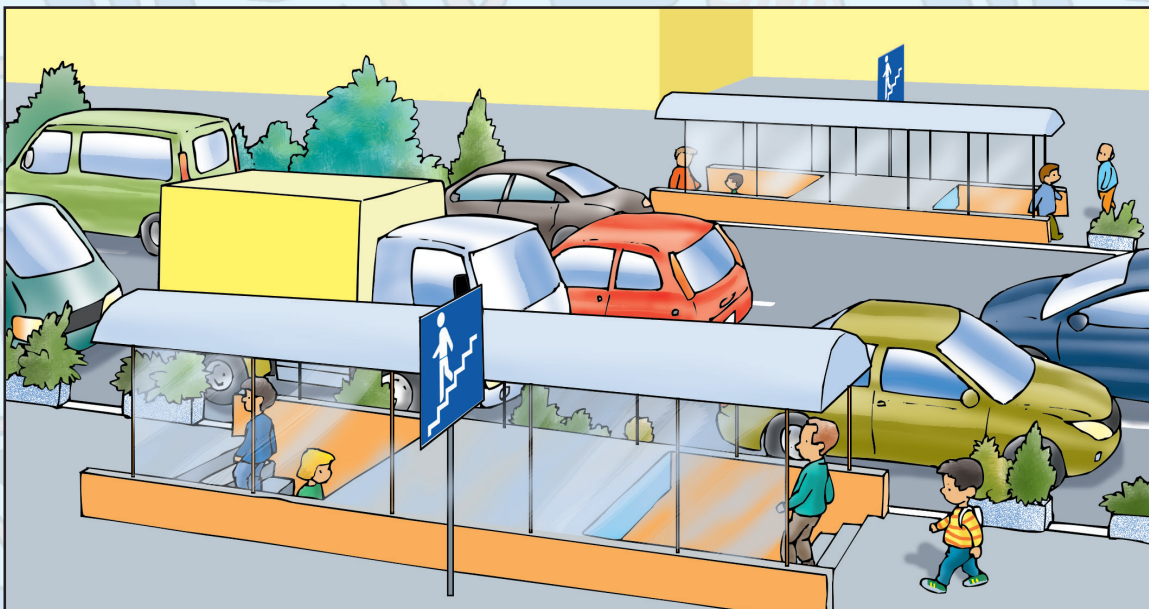
ПРЕЛАЗАК ШИРОКИХ УЛИЦА

У градовима постоје и веома широке улице, булевари, које имају и по неколико трака за кретање возила. На пешачким прелазима преко овако широких улица морамо да будемо веома пажљиви јер нам за прелазак преко њих треба много времена и зато морамо добро да осмотримо да ли је безбедно да улицу пређемо.

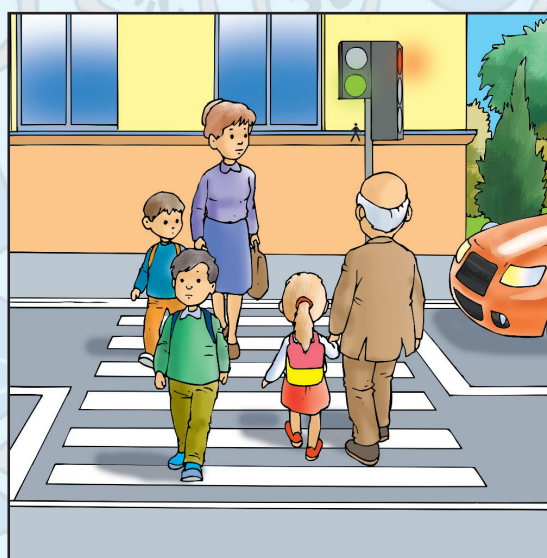
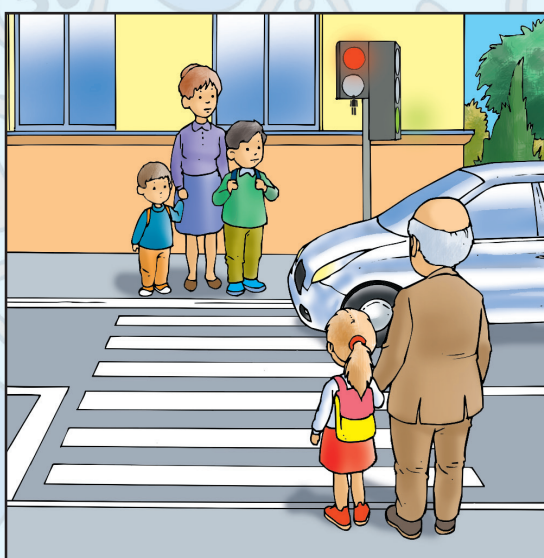
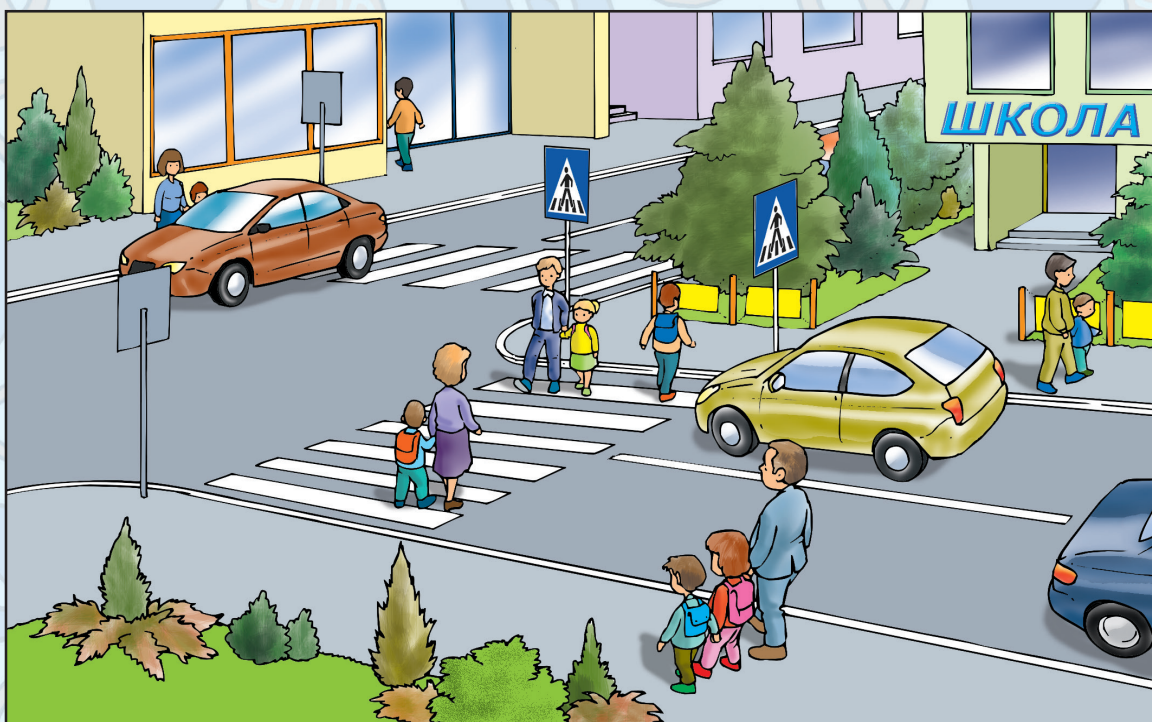
Понекад на средини ових широких улица постоји пешачко острво. Оно је уздигнуто од коловоза. На пешачком острву пешаци могу да застану док прелазе преко коловоза и поново добро осмотре да ли је безбедно да пређу преко другог дела улице. Запамти! На пешачком острву треба да застанемо и да се поново уверимо да су се аутомобили зауставили и да је безбедно да пређемо преко друге половине улице.

ПОДЗЕМНИ И НАДЗЕМНИ ПРОЛАЗИ

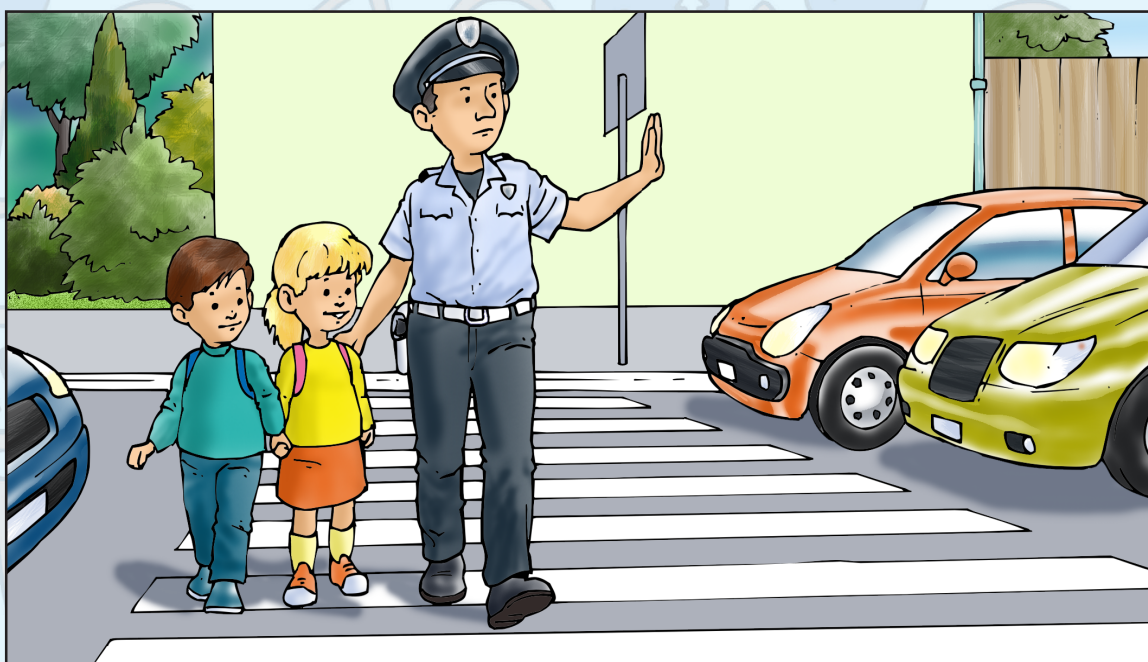

Врло често испод оваквих улица постоје и подземни пролази, и то су најбезбеднија места за прелазак преко улице. На неким местима имамо и надземне пролазе, који су такође безбедни за наш прелазак. Надземни пролази називају се још и пасареле.

ПОМОЋ ОДРАСЛИХ

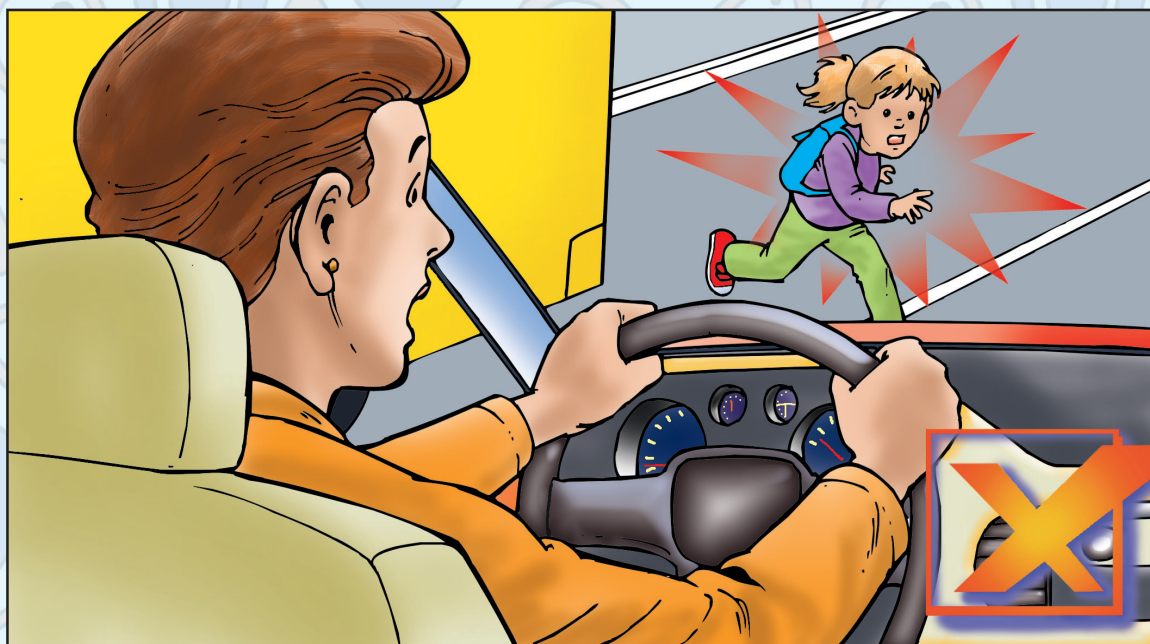
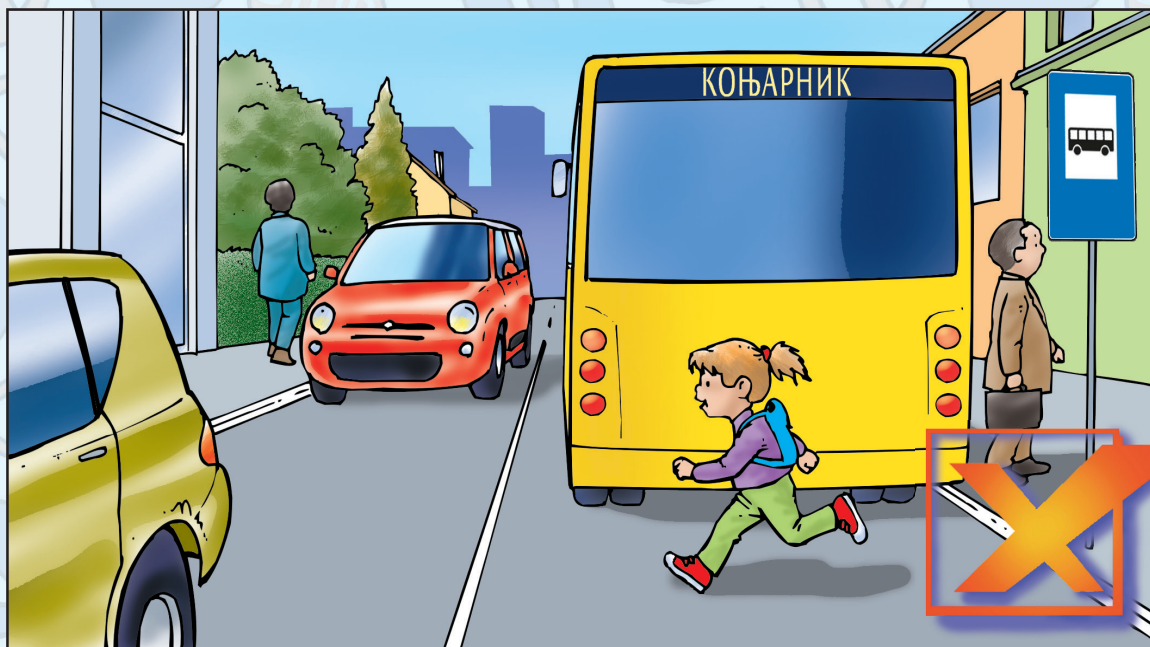

Другари, на почетку школске године најбоље је да сваког од нас у школу води неко старији. Мамае, тате, баке и деке су довољно високи да их сваки возач може видети на време и стати да их пропусти.

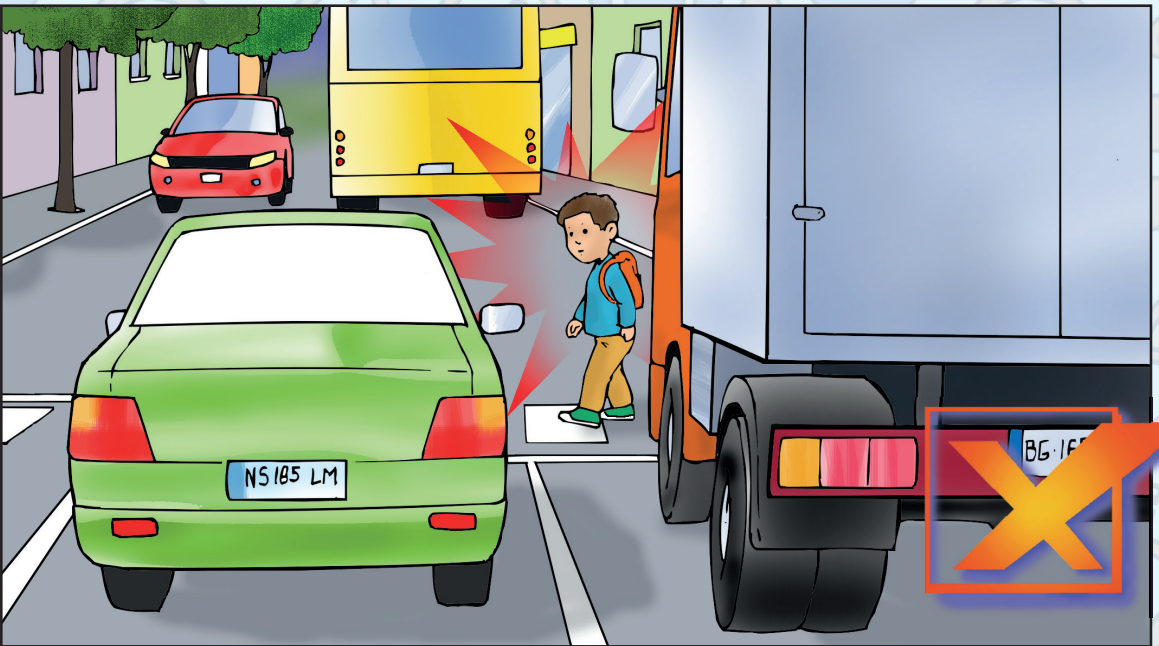
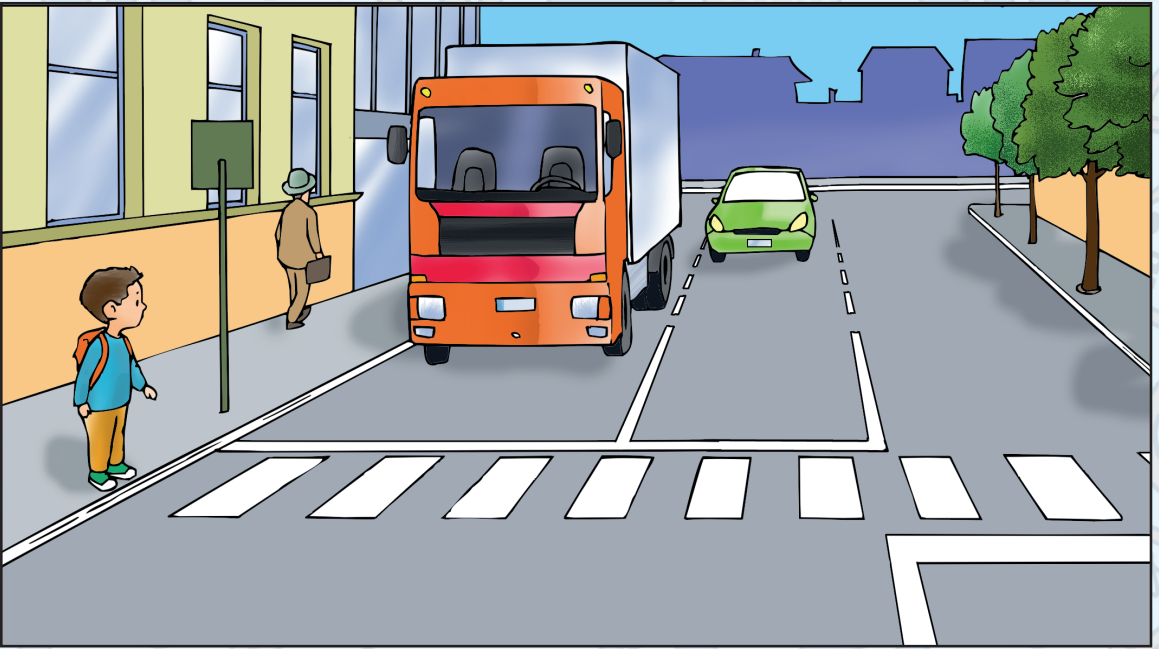

Другари, некада ћемо морати и да потражимо помоћ. То није срамота! Када вам се учини да је опасно да сами пређете улицу, а у близини је полицајац, обавезно га позовите, да вам помогне да безбедно пређете.

КАКО ПРЕЛАЗИМО УЛИЦУ КАДА СЕ БЛИЗУ НАС НАЛАЗЕ ВЕЛИКА ВОЗИЛА

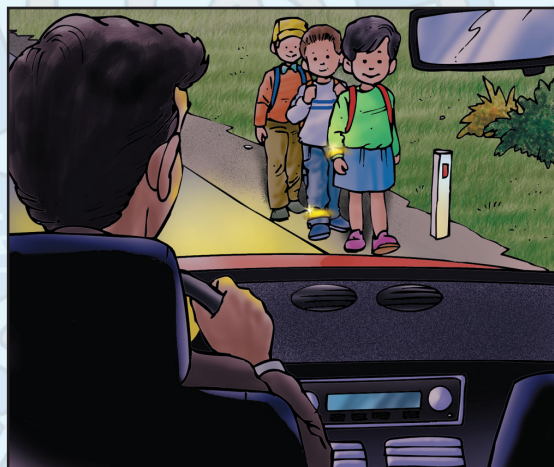
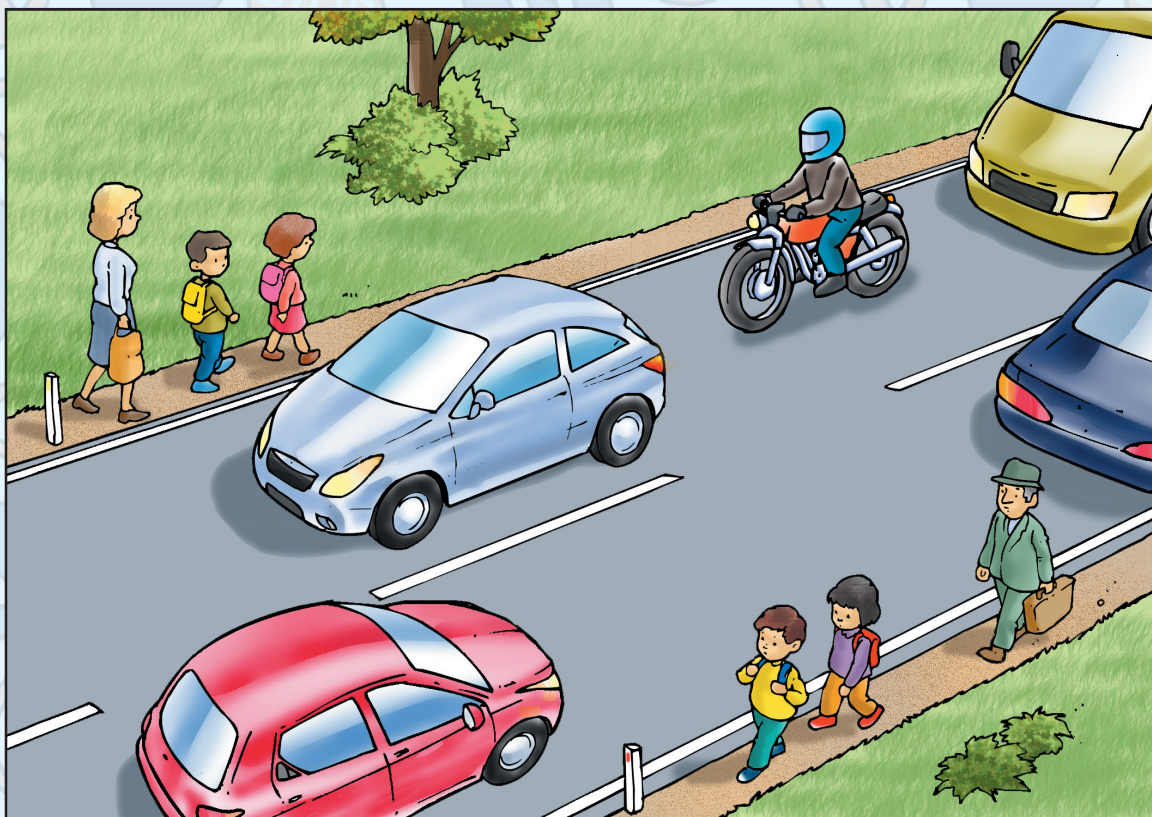

Улицу никада не смео претрчавати испред или иза аутобуса, камиона и осталих великих возила. Ово је веома опасно, јер ми смо мали и возачу аутобуса је тешко да нас види.

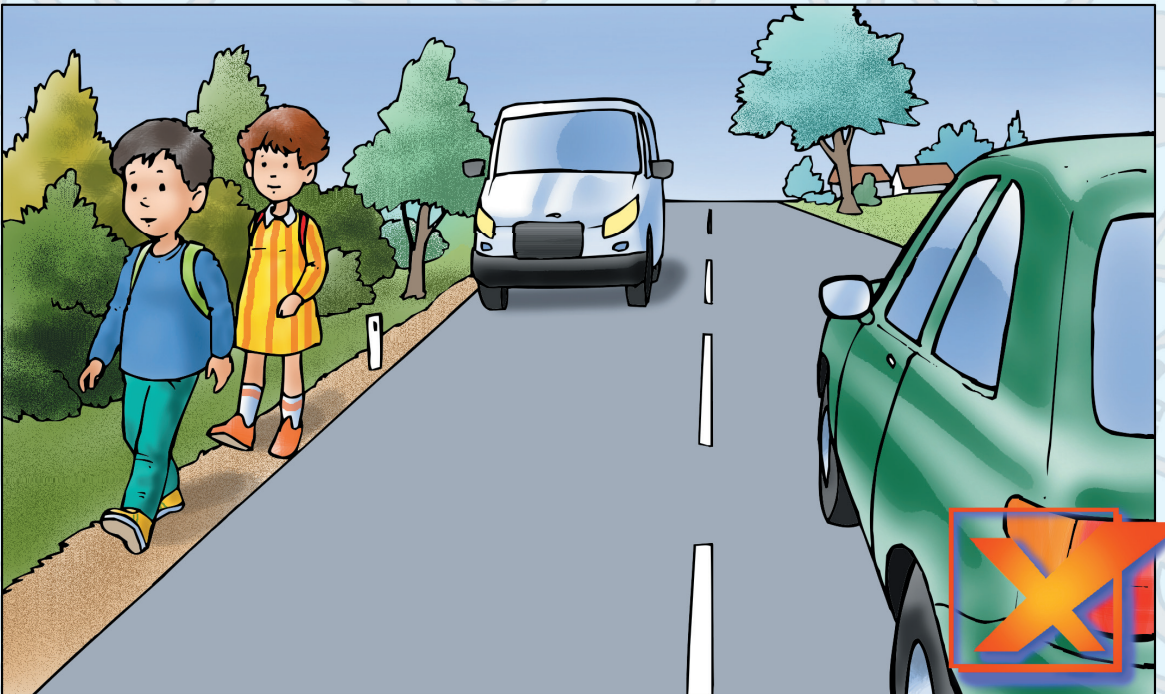
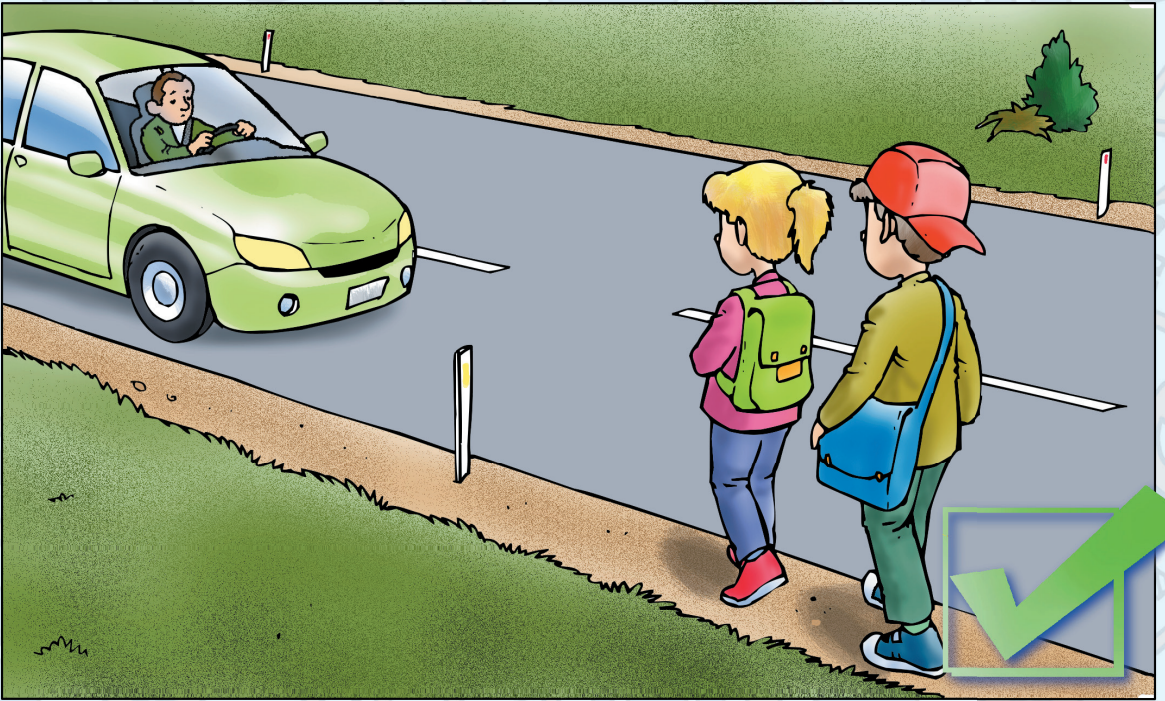

Ако пробамо да пређемо улицу испред или иза ових великих возила, ни возачи аутомобила који се крећу иза аутобуса не могу на време да нас примете, а то је веома опасно јер онда могу и да нас повреде.

КАКО СЕ КРЕЋЕМО КАДА НЕМА ТРОТОАРА

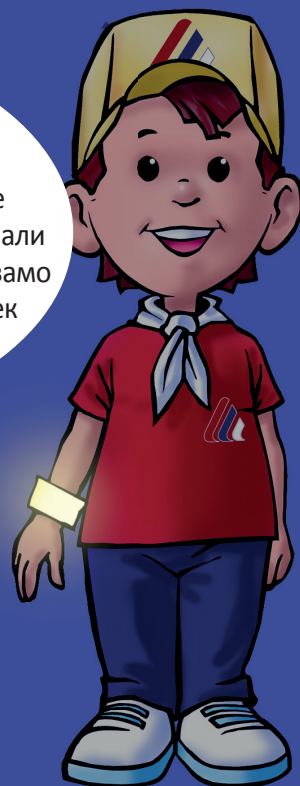
На путевима ван насеља често нема тротоара. У таквим ситуацијама морамо да се крећемо поред коловоза и то увек левом страном, и у колони један иза другог.

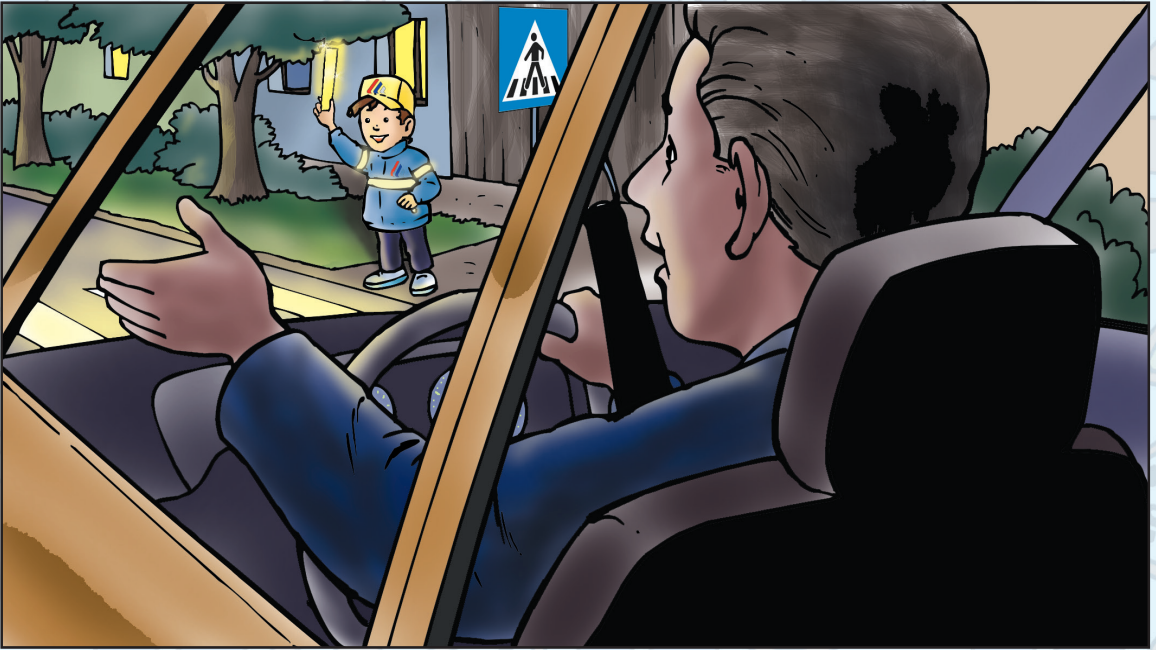
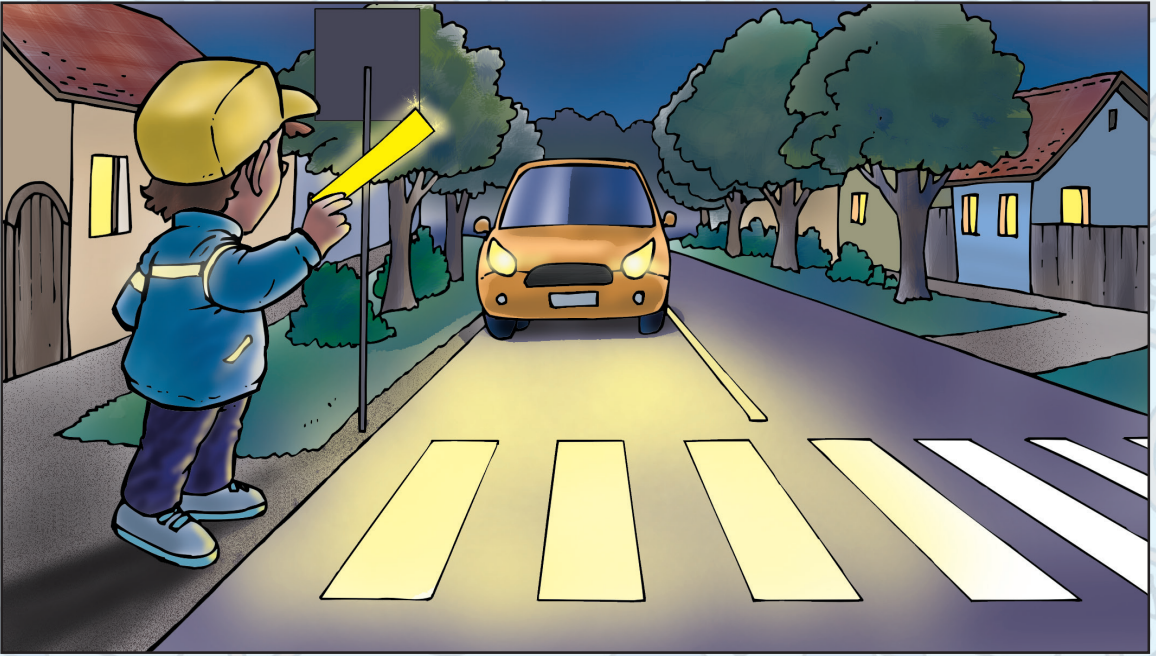

Крећемо се левом страном зато што тако можемо да видимо возила која нам долазе у сусрет и да, ако треба, будемо спремни да се мало померимо у страну како би нас аутомобил мимоишао.

КАКО СЕ КРЕЉЕМО И ПРЕЛАЗИМО УЛИЦУ НОЋУ

Када падне мрак,
када је облачно или је магла
напољу, возачима је много теже да
виде пешаке, а посебно нас децу. Зато је
најпаметније да ноћу што мање пешачимо, али
ако већ морамо, онда треба да се придржавамо
придржавамо неких важних правила. Увек
морамо да носимо одећу која се
добро види у мраку!

Ако имамо прслук или наруквицу, још боље. Тада је и возачима много лакше да нас виде, а видљиви смо и на већој удаљености.

ГДЕ СЕ ИГРАМО

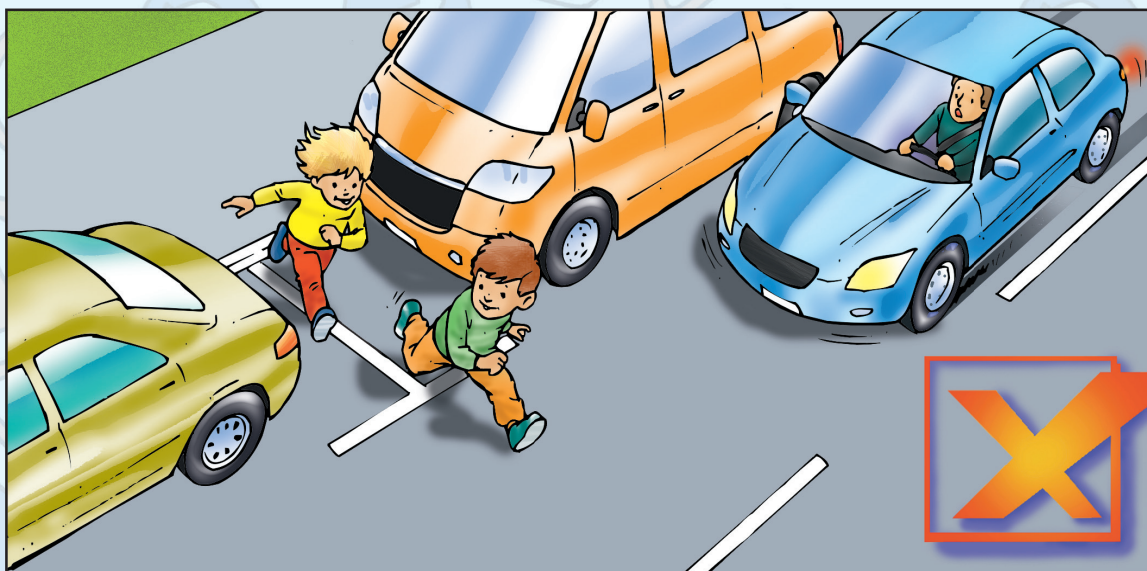
Игра је безбедна само на местима која су предвиђена за то.

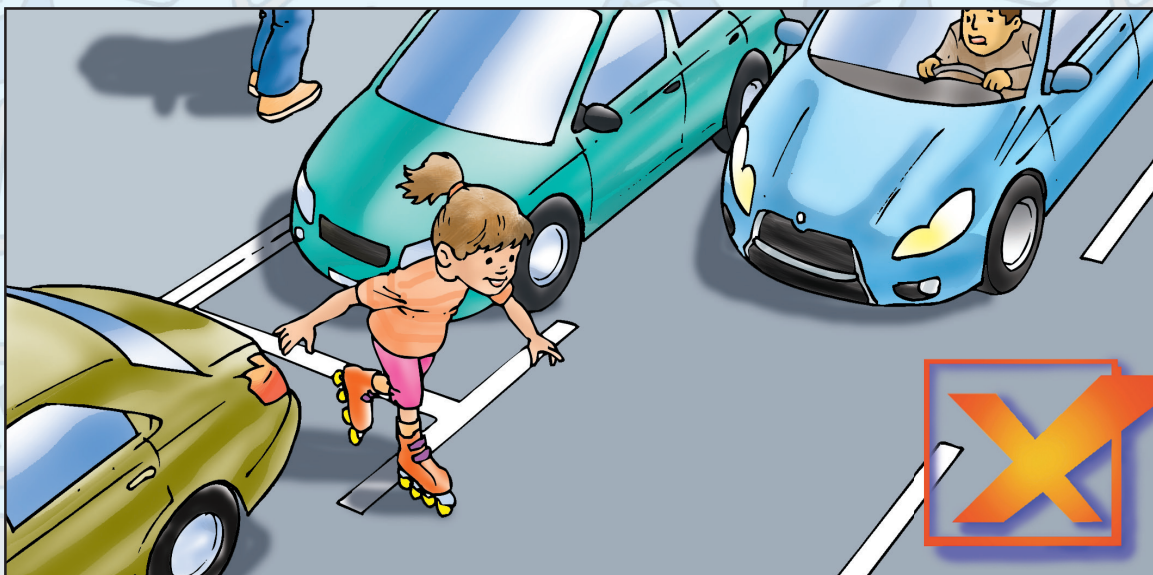

У школском дворишту, парковима и игралиштима.
Те површине су ограђене и ту аутомобилима није место.

ОПАСНО ИГРАЊЕ У БЛИЗИНИ УЛИЦЕ

Улица није место за игру! Тротоари нам служе да се њима као пешаци крећемо, али никако се на тротоару не смео играти.

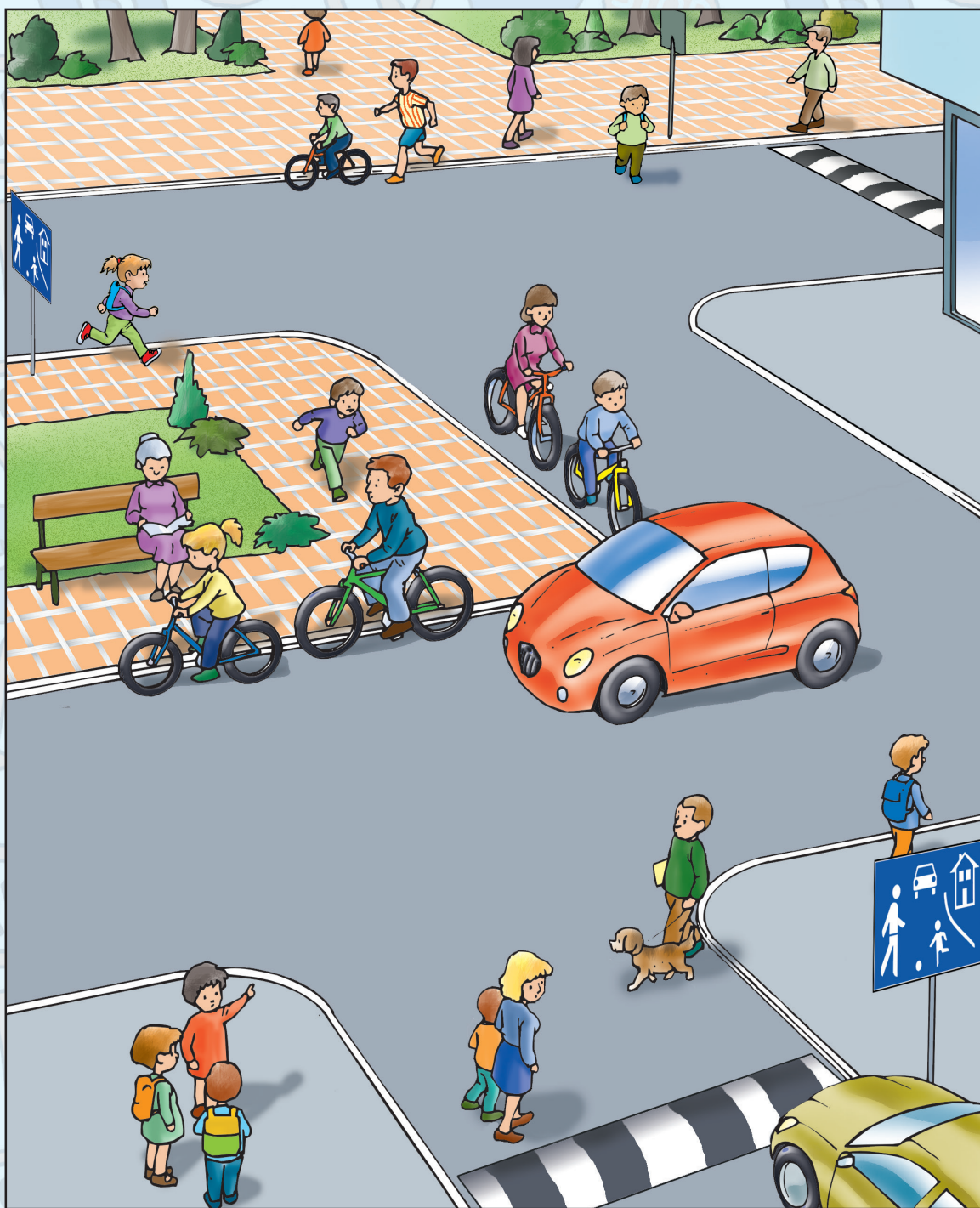

Нема играња лоптом, возње ролера, јурки и жмурки ни на улици, ни на тротоару. У близини се увек може наћи неки аутомобил, аутобус или камион, па, ако потрчимо за лоптом на коловоз, то може бити веома опасно.

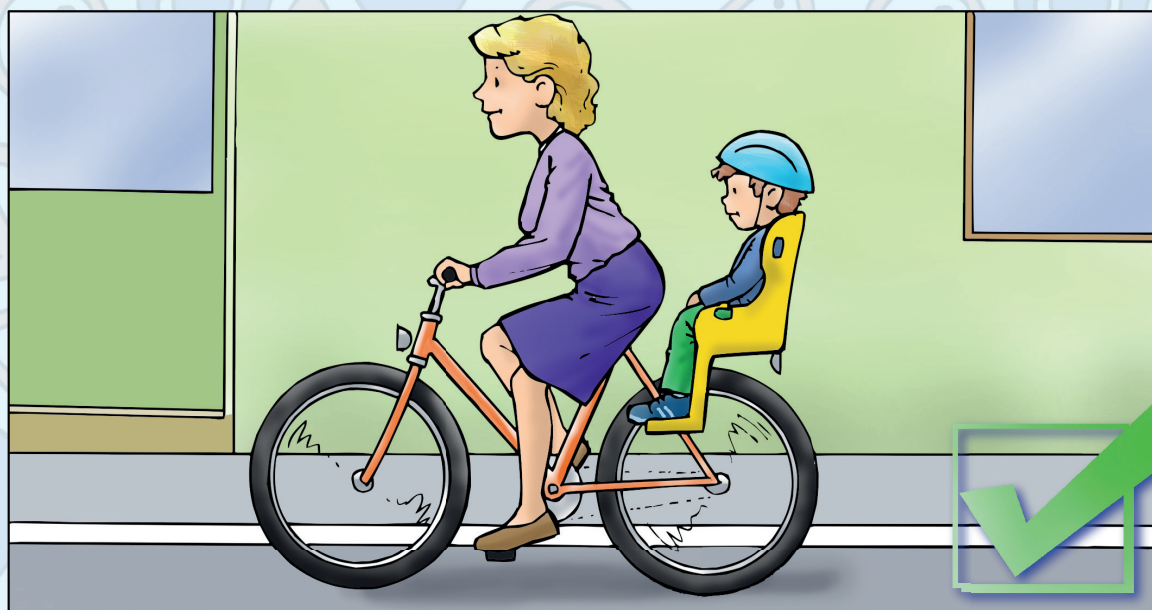
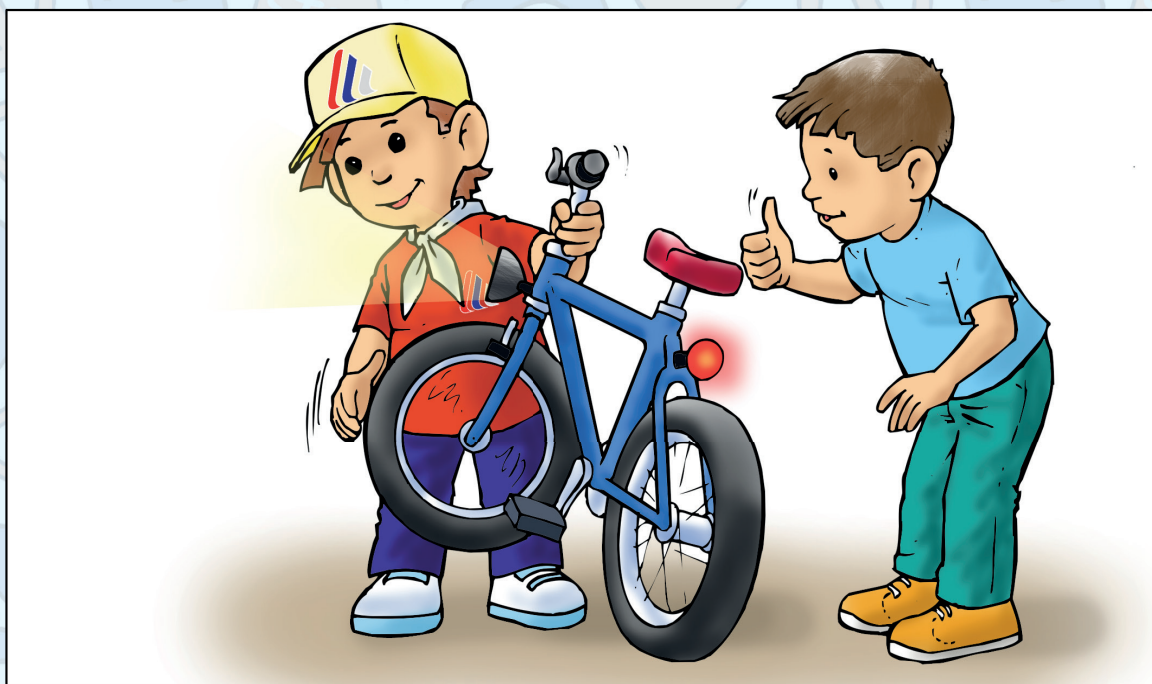
ВОЖЊА БИЦИКЛА

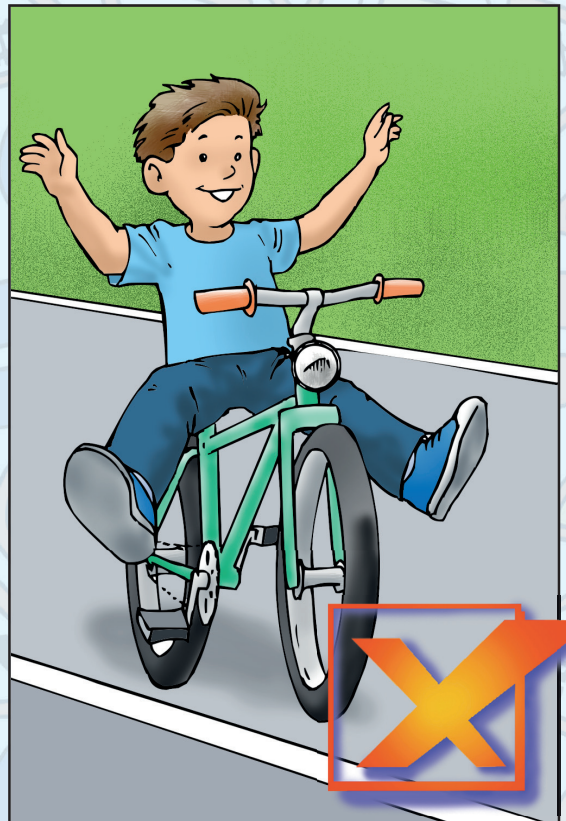
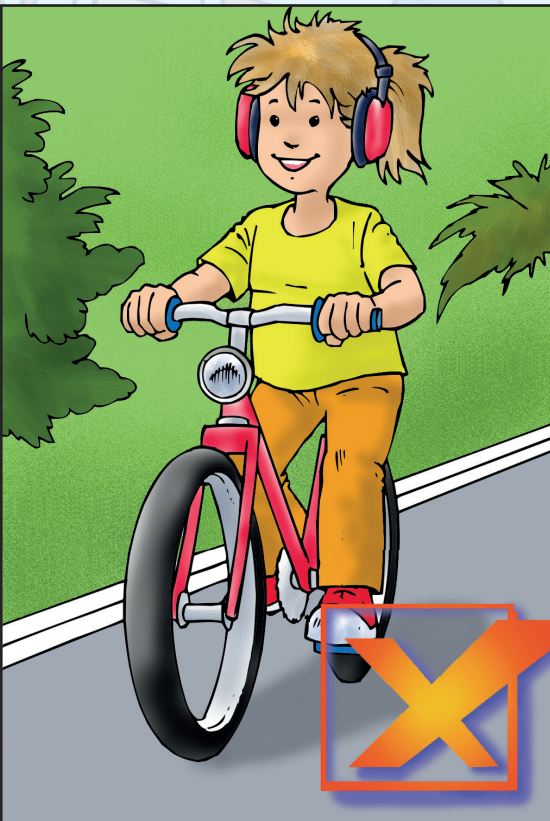
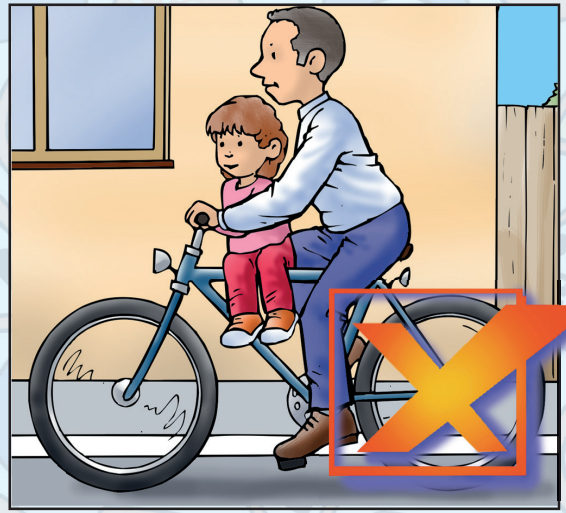
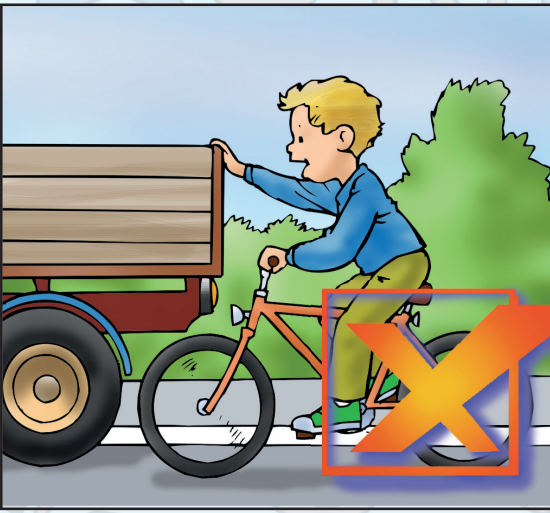
Другари, сви ми волимо да возимо бицикл. Док не напунимо девет година, бицикл смемо да возимо само на местима за игру: у школском дворишту, парковима и игралиштима.

Сада, кад сам напунио десет година, ја смем да возим бицикл и на посебним местима која се зову „зоне успореног саобраћаја“. На овим местима може бити чак и аутомобила, али они морају да се крећу веома, веома споро. Наравно, са нама увек мора да буде и неко старији, неко ко има више од 16 година.

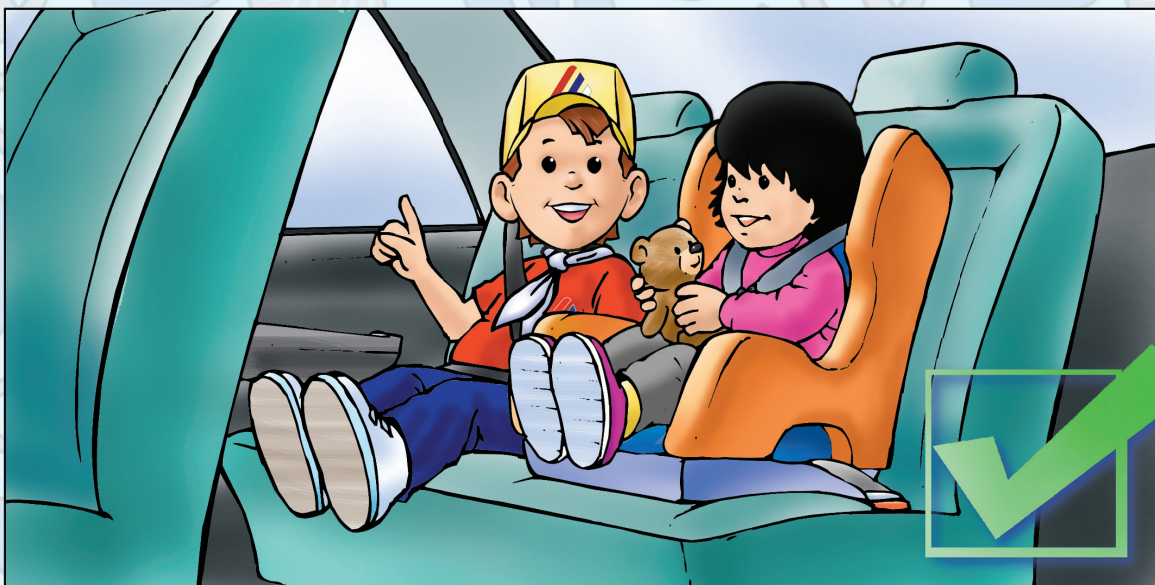

Бицикл мора да буде исправан, а посебно морају да буду исправни предње и задње светло. Када вас мама или тата возе на бициклу, увек морате седети у посебном седишту. Ово правило важи све док не напуните осам година.

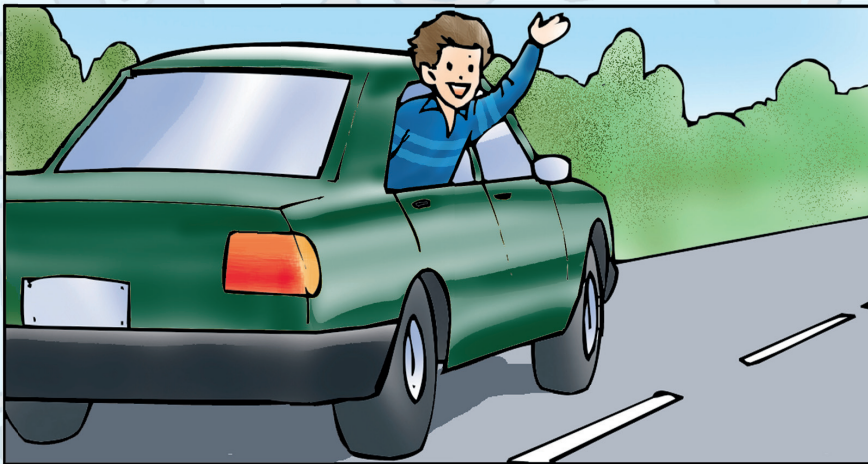
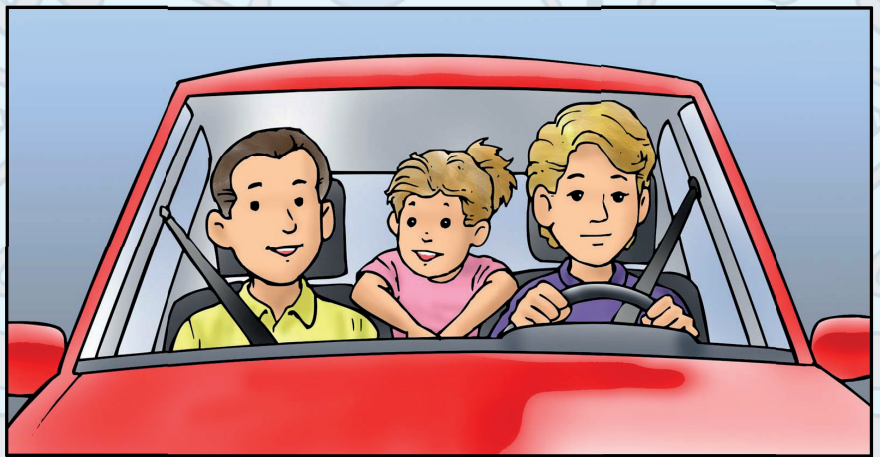
Постоје неке ствари које НИКАДА не смемо да радимо док возимо бицикл! Никада не смемо да се придржавамо за друго возило, да носимо слушалице и у току вожње слушамо музику, да возимо без руку или са спуштеним ногама. И не смемо да дозволимо да нас старији неправилно превозе на бициклу, јер тако можемо да паднемо и да се повредимо.

ВОЖЊА АУТОМОБИЛОМ

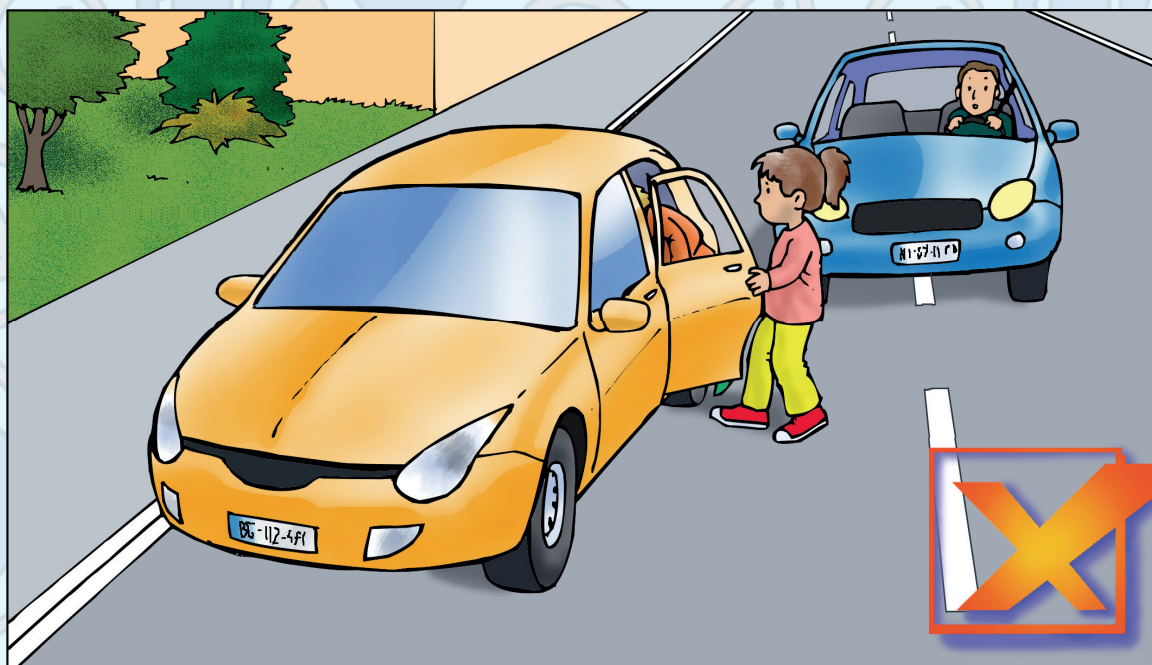
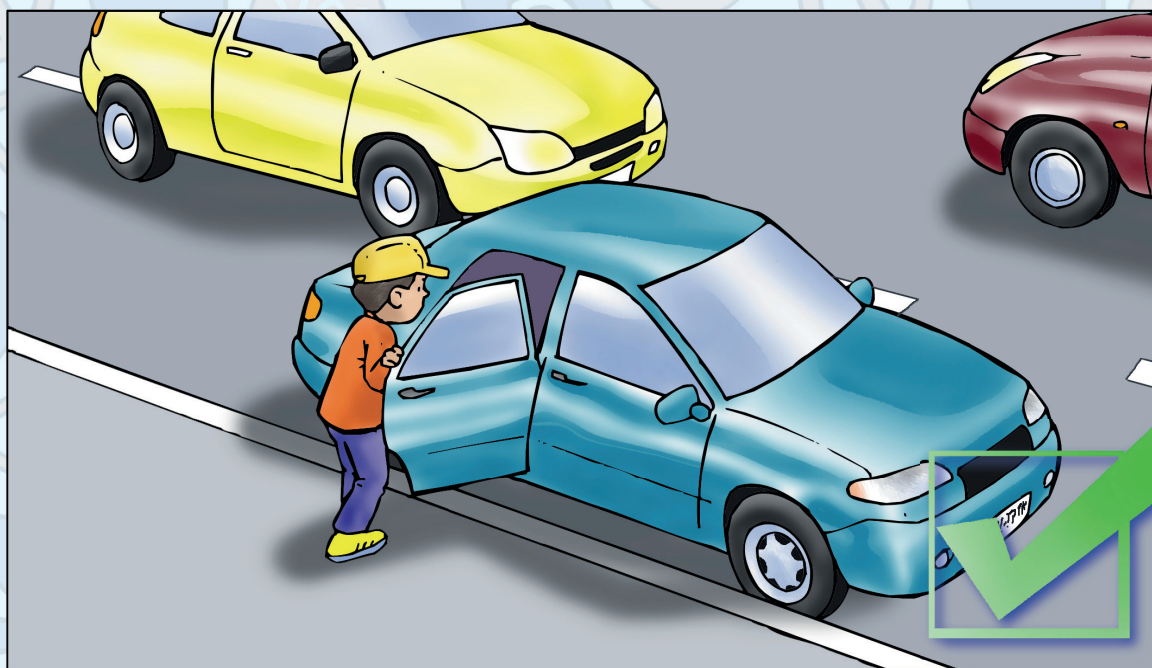

Када се возимо у аутомобилу, увек треба да седимо на задњем седишту и обавезно вежемо појас. Моја млађа сестра има две и по године, седи у посебном седишту за децу и такође је везана појасом.

Можда нисте знали да се бебе могу превозити и на предњем седишту, али морају бити у посебним седиштима за бебе, окренуте супротно од правца кретања аутомобила, тако да их онај ко вози може видети у сваком тренутку.

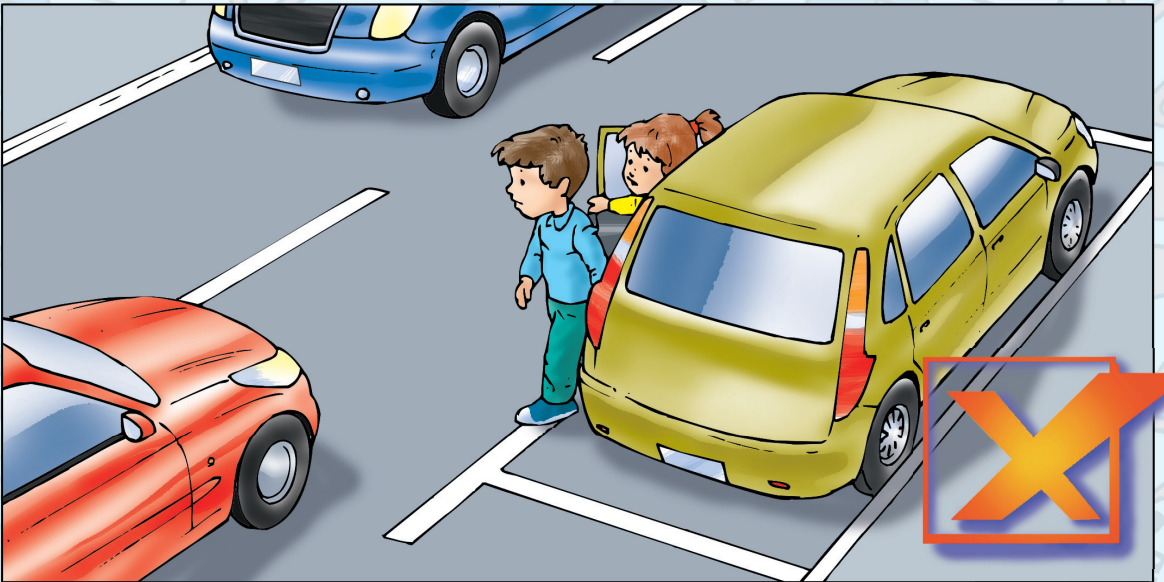
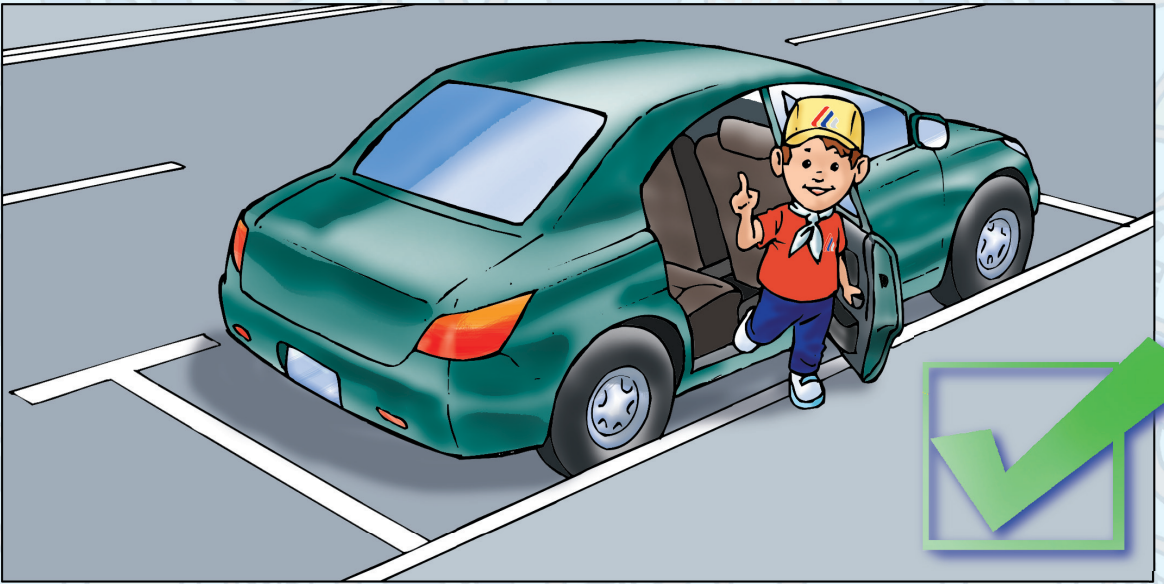

Ометање возача, седење између два предња седишта и нагињање кроз прозор су ствари које никада не смео да радимо. Само ако мирно седимо на задњем седишту, везани појасом, ми ћемо бити безбедни.

Када улазимо у аутомобил, морамо пазити како то радимо. Ја увек у аутомобил улазим са десне стране, са тротоара. Ово је једино исправно и безбедно. Ако бисмо улазили са леве стране, то значи да бисмо сишли на коловоз, што је веома опасно.

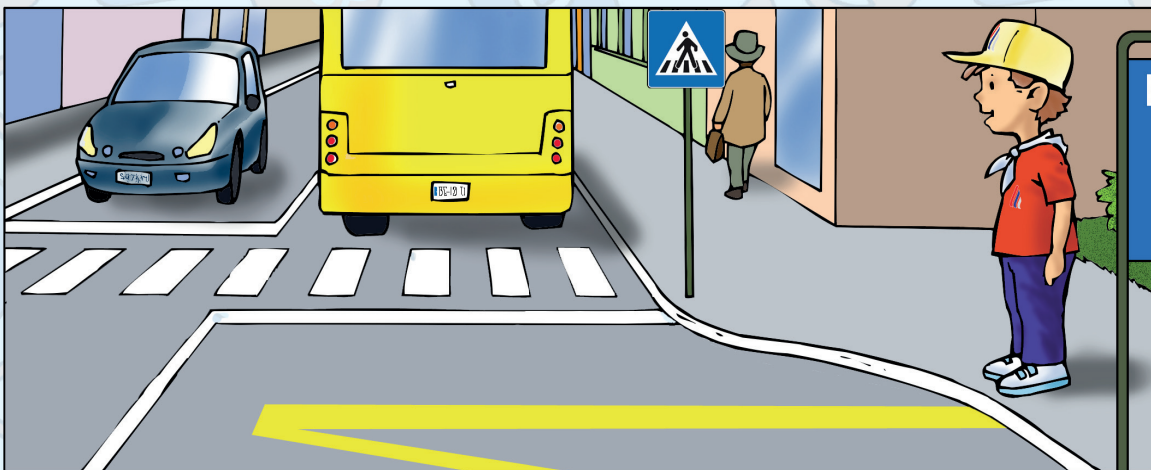
ИЗЛАЗАК ИЗ АУТОМОБИЛА

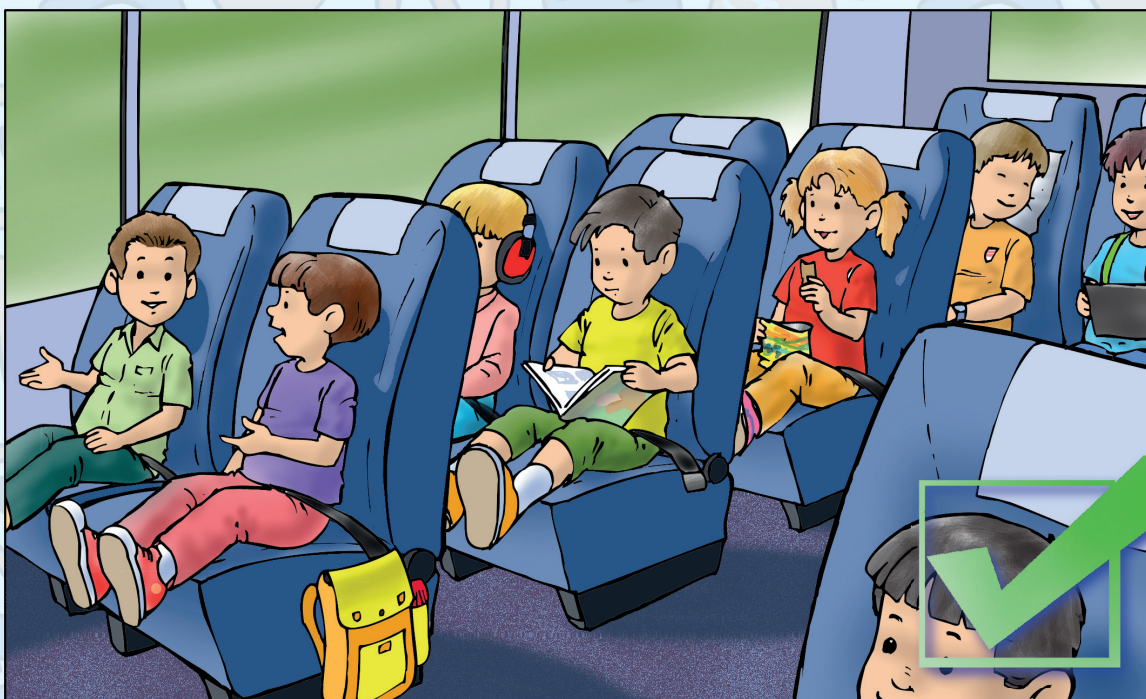
Иста правила важе и када излазимо из аутомобила. Увек треба да излазимо на десну страну, јер је тамо тротоар. Наравно, увек треба да погледамо када отварамо врата да не бисмо њима ударили неког пешака који у том тренутку пролази.

Никада не треба излазити са леве стране из аутомобила јер може да нас удари други аутомобил који у том тренутку пролази улицом.

ВОЖЊА АУТОБУСОМ

Када треба да идемо негде где не можемо стићи пешке, возимо се аутобусом. Наравно, и када се возимо аутобусом, постоје нека правила безбедног понашања. Увек треба да се држимо за рукодржаче обема рукама јер смо само тако безбедни у случају наглог кочења. Никада не треба да стојимо на степеницама пошто је то веома опасно. Ако има слободних места, можемо и да седнемо.

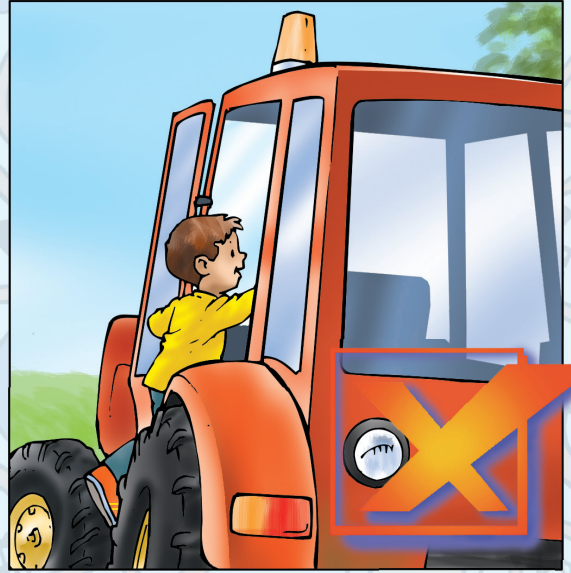

Сви ми много волимо да идемо на излете аутобусом. Наравно, у аутобусу нема шетања, скакања, гурања. Мора се седети мирно, свако на свом месту. Да бисмо били безбедни, у оним аутобусима који на седиштима имају сигурносне појасеве обавезно се треба везати, јер никад се не зна шта може да се нађе на путу испред аутобуса, па ће возач морати нагло да закови, а ми тада можемо да се повредимо.

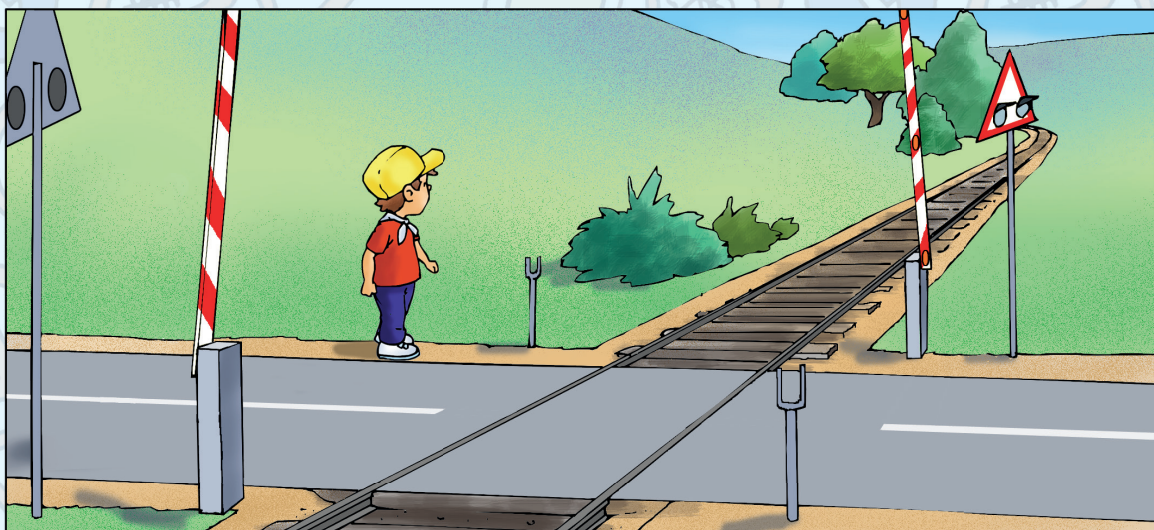
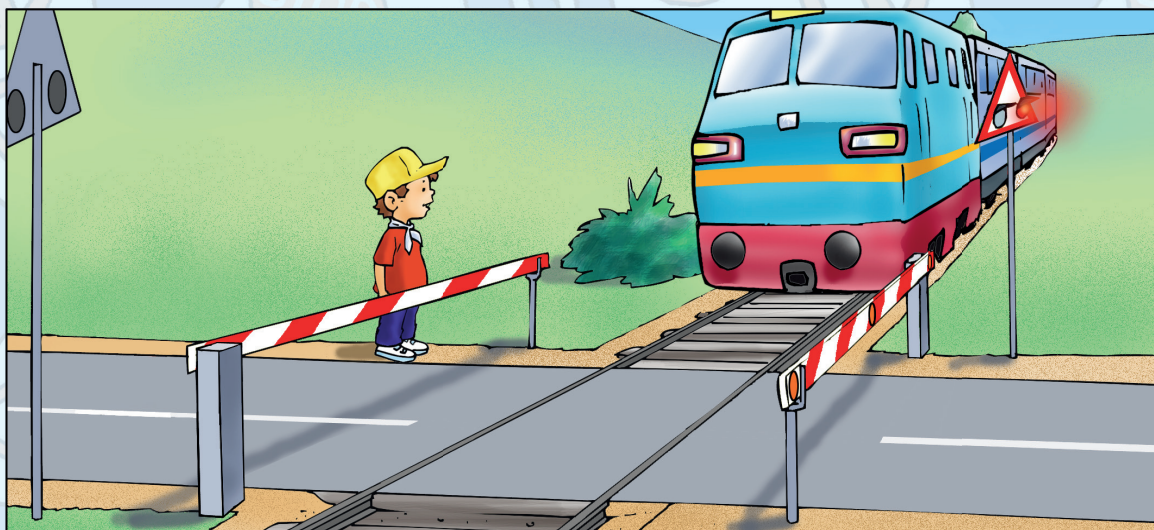
Поред свега важног што морамо да знамо, када идемо на село, постоје неке веома битне ствари. На селу често нема тротоара, па када пешачимо, то увек чинимо левом страном коловоза. Мој дека има трактор, тако да се ја понекад возим у њему. Наравно, тада се возим у тракторској приколици, и то чиним веома пажљиво, у друштву са неким старијим, на пример баком или ујаком.

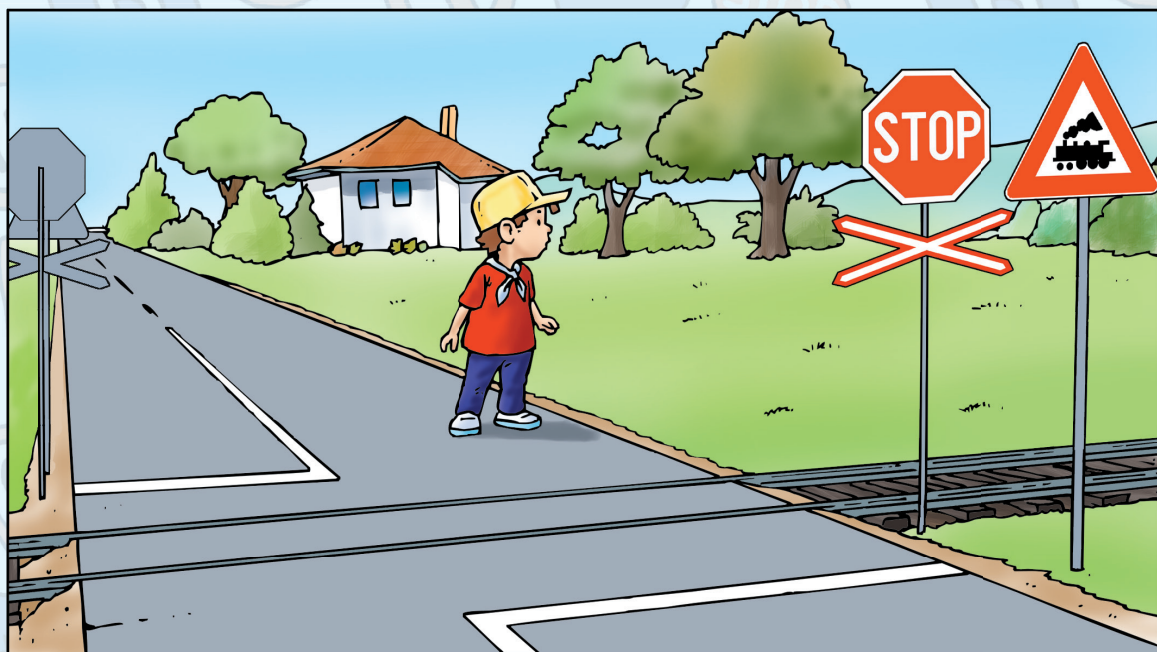

Али још нешто веома важно морамо да знамо: НИКАДА се не треба играти у близини трактора! Трактори су корисне машине, али они могу бити и веома опасни, посебно за децу. На селу има довољно места за игру, тако да трактор треба да користе само одрасли.

ПРЕЛАЗАК ПРЕКО ПРУГЕ

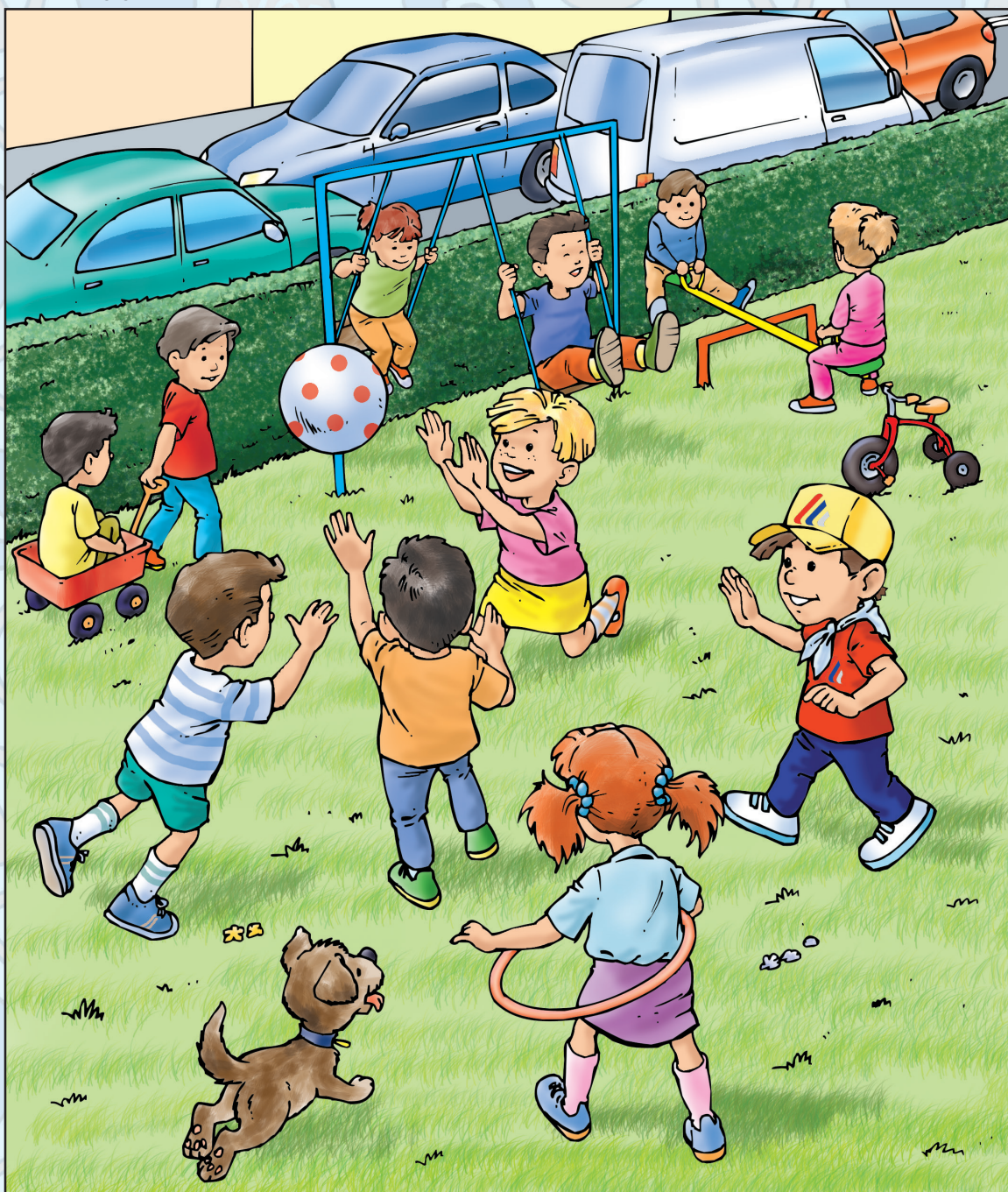

Кроз село у ком живе моји бака и дека пролази пруга. Када треба да пређем преко пруге, а рампа је спуштена, ја се не провлачим испод нити ходам поред ње. Увек сачекам да воз прође и рампа се подигне. Пре него што кренем да прелазим пругу, погледам лево, па десно, добро ослушнем и, тек када сам сигуран да нема воза у близини, ја пређем пругу.

Тамо где нема рампе, морамо да будемо још пажљивији и да ДОБРО погледамо и ослушнемо, да ли наилази воз.

БЕЗБЕДНА ИГРА

А на крају дана, када исправно урадимо све задатке у школи и у саобраћају и безбедно стигнемо до куће, моје другарице, другари и ја једва чекамо да се дружимо. Место где је нама најлепше је наше игралиште, на ком можемо безбедно да се играмо, далеко од саобраћаја и свих возила.

ПАЖЉИВКОВА ПИТАЊА ЗА ПРОВЕРУ ЗНАЊА

1. Како се назива саобраћајна површина по којој се крећу брза и снажна возила?

- а) Тротоар;
- б) Коловоз.

2. По којој се саобраћајној површини у насељеним местима безбедно крећу пешаци?

- а) Коловозом;
- б) Тротоаром.

3. Како се називају посебно означена места на коловозу за прелазак пешака?

- а) Пешачка острва;
- б) Пешачки прелази;
- в) Пешачке зоне.

4. Када тротоаром дођеш до пешачког прелаза...

- а) Корачајући полако, гледаш да ли наилазе возила;
- б) Треба кратко да застанеш да би пажљиво осмотрио/ла саобраћајну ситуацију;
- в) Мораш да станеш да би пажљиво могао/ла да осмотриш да ли наилазе возила.

5. Стојећи на тротоару, пажљиво осматраш да ли возила наилазе...

- а) Гледајући једном у леву и једном у десну страну;
- б) Гледајући прво у леву страну, затим у десну, па поново у леву страну;
- в) Гледајући прво у леву страну, потом у десну страну онолико пута колико је потребно да би се добро уверио/ла да возила не наилазе или да су се зауставила.

6. Када прелазиш коловоз на пешачком прелазу...

- а) Претрчаваш;
- б) Ходаш нормалним кораком;
- в) Ходаш спорије.

7. Које су боје светла на семафору за пешаке?

- а) Црвене и жуте;
- б) Жуте и зелене;
- в) Црвене и зелене.

8. Када је упаљено црвено светло на семафору за пешаке, тада...

- а) Можеш пажљиво да пређеш коловоз, ако не наилазе возила;
- б) Не смеш да пређеш коловоз.

9. Када је упаљено зелено светло на семафору за пешаке, тада...

- а) Не смеш да прелазиш коловоз;
- б) Можеш да прелазиш коловоз.

10. Када се упали зелено светло на семафору за пешаке...

- а) Одмах започињеш прелазак коловоза;
- б) Прво пажљиво погледаш улево и удесно како би се уверио да не наилази неко возило.

11. На путу ван насеља или путу кроз село, када нема тротоара или друге површине за пешаке, деца треба да се крећу...

- а) Поред коловоза, уз десну ивицу у правцу кретања;
- б) Поред коловоза, уз леву ивицу у правцу кретања.

12. Када се на оваквом путу крећу поред коловоза, деца се морају кретати...

- а) Двоје по двоје;
- б) У групи;
- в) Једно иза другог.

13. Када је смањена видљивост, у сумрак, ноћу, по магли, када падају киша или снег, деца се крећу по путу ван насеља и ...

- а) Не морају бити ничим означена;
- б) Морају бити означена неким високорефлектујућим обележјем / траком, прслуком, налепницом, привеском... / да би их возачи могли приметити.

14. Када се на селу деца превозе у приколицама, полуприколицама или товарним просторима...

- а) Могу сама стајати или седети ако се чврсто држе;
- б) Могу се превозити само у пратњи пунолетних лица седећи безбедно.

15. Да ли је дозвољено да се деца превозе на тракторима или пољопривредним машинама?

- а) Дозвољено је;
- б) Није дозвољено.

16. Да ли је деци дозвољено да сама прилазе великим, снажним, тешким тракторима и пољопривредним машинама?

- а) Јесте, ако су трактори и машине угашене;
- б) Забрањено је јер је то много опасно за децу.

17. Када изађеш из аутобуса заустављеног на стајалишту...

- а) Можеш прећи коловоз само иза аутобуса;
- б) Можеш прећи коловоз само испред аутобуса;
- в) Не смеш прелазити коловоз ни испред ни иза аутобуса, него се упутити ка пешачком прелазу и прећи коловоз.

18. Када прелазиш улицу која има више саобраћајних трака, а у првој траци до тротоара заустави се возило и возач те пропушта да пређеш преко пешачког прелаза, ти...

- а) Одмах започињеш прелазак коловоза јер ће се и остала возила у осталим тракама зауставити;
- б) Започињеш опрезно прелазак када се добро увериш да у осталим тракама не наилазе возила или да су се зауставила и да су те возачи видели.

19. У току вожње, у аутомобилу мораш седети...

- а) На предњем седишту, везан сигурносним појасом;
- б) На задњем седишту, везан сигурносним појасом само када се возиш ван града;
- в) На задњем седишту, обавезно везан сигурносним појасом.

20. Када излазиш из потпуно заустављеног или паркираног аутомобила...

- а) Излазиш на лева врата, директно на коловоз;
- б) Излазиш на десна врата, директно на тротоар.

21. Да ли је дозвољено да по коловозу деца возе ролере, тротинет, бицикл?

- а) Дозвољено је;
- б) Није дозвољено, јер је опасно.

22. Да ли је дозвољено да се деца поред паркираних возила и између њих играју јурке?

- а) Дозвољено је, ако се играју опрезно;
- б) Забрањено је и много је опасно јер их возачи не могу видети од паркираних возила.

23. Деца треба да се безбрижно играју...

- а) На тротоару;
- б) У малим споредним улицама;
- в) Далеко, далеко од коловоза, на ограђеним просторима за игру / игралиштима, парковима...

24. До колико година деца не смеју да управљају бициклом на јавним путевима?

- а) До навршених десет година;
- б) До навршених девет година;
- в) До навршених 12 година.

25. У „пешачкој зони“ и „зони успореног саобраћаја“ деца млађа од девет година...

- а) Могу сама да управљају бициклом;
- б) Могу да управљају бициклом само ако их прати неко старији од 14 година;
- в) Могу да управљају бициклом само ако су под надзором лица које је старије од 16 година.

26. Када те неко старији вози на бициклу, можеш да седиш...

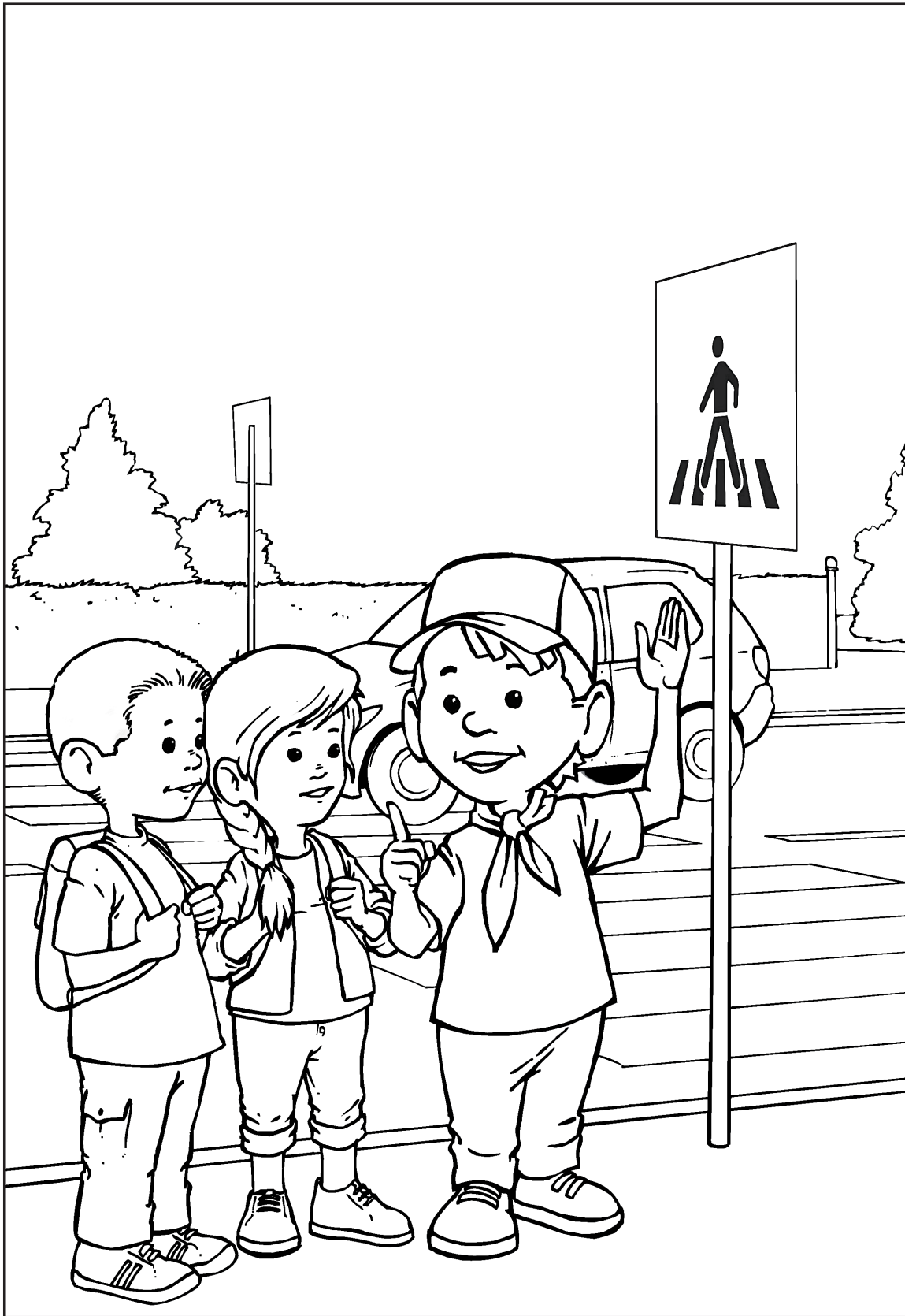
- а) На шипци испред држећи се за управљач;
- б) На задњој корпи бицикла држећи се за возача;
- в) На посебно уграђеном седишту на бициклу, прилагођеном твом узрасту и чврсто спојеним са бициклом.

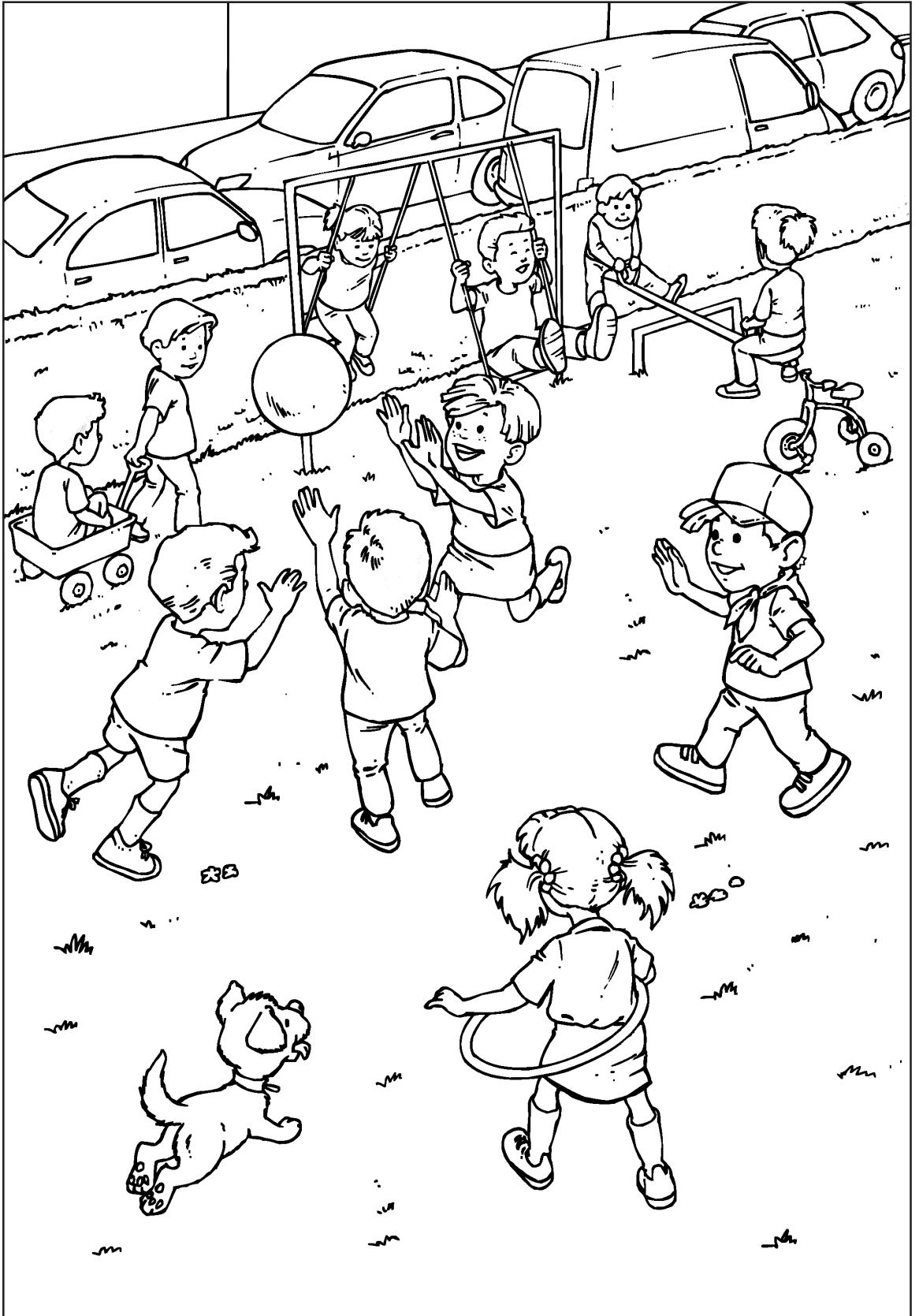
**САД
СИ И ТИ
ПАЖЉИВКО.**

КЉУЧ:

1-б, 2-б, 3-б, 4-в, 5-в, 6-б, 7-в, 8-б, 9-б, 10-б,
11-б, 12-в, 13-б, 14-б, 15-б, 16-б, 17-в, 18-б,
19-в, 20-б, 21-б, 22-б, 23-в, 24-в, 25-в, 26-в

Аутор
Агенција за безбедност саобраћаја

Илустратор
Маринко Лебовић

Лектор
Радослав Анђелковић

Издавач
Агенција за безбедност саобраћаја

Штампа
Бирограф СОМР ДОО
Атанасије Пуље 22, Земун

Тираж
69.700

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

656.1.05(02.053.2)

ПАЖЉИВКОВА правила у саобраћају / [аутор] Агенција за
безбедност саобраћаја; [илустратор Маринко Лебовић]. - 7. изд. -
Београд: Агенција за безбедност саобраћаја, 2017 (Земун:
Бирограф СОМР). - 48 стр.: илустр. ; 26 cm

Тираж: 69.700.

ISBN 978-86-89155-07-5

1. Агенција за безбедност саобраћаја (Београд)
а) Саобраћајно васпитање
COBISS.SR-ID 266983948

Сад си и ти
Пажљивко.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја